

VYSOKÁ ŠKOLA BÁŇSKÁ – TECHNICKÁ UNIVERZITA OSTRAVA
EKONOMICKÁ FAKULTA

KATEDRA EVROPSKÉ INTEGRACE

Využití Regionálního operačního programu regionu soudržnosti Střední Morava
v Olomouckém kraji

Use of Regional Operational Programme of the Cohesion region central Moravia in the
Olomouc Region

Student: Jan Lachor

Vedoucí bakalářské práce: Ing. Lukáš Melecký

Ostrava 2008

Místopřísežné prohlášení

Místopřísežně prohlašuji, že jsem celou diplomovou práci včetně příloh vypracoval samostatně. Přílohy dané mi k dispozici jsem převzal a samostatně doplnil. Všechny použité zdroje uvádím v seznamu literatury.

Děkuji vedoucímu práce Ing. Lukášovi Meleckému za odbornou pomoc a věnovaný čas při tvorbě bakalářské práce. Děkuji rovněž Bc. Járovi Vopatovi za poskytnutí odborných podkladů a informací.

Ostrava, 24. dubna 2008

.....
Jan Lachor

OBSAH

Úvod	3
1 ROP Střední Morava a jeho postavení v systému programových dokumentů strukturálních fondů EU v České republice	4
1.1 Regionální politika EU	4
1.1.1 Úloha a význam regionální politiky EU	5
1.1.2 Cíle Regionální politiky EU	6
1.1.3 Nástroje regionální politiky EU	7
1.1.4 Finanční rámec regionální politiky EU	10
1.2 Programování strukturální pomoci EU v ČR	12
1.2.1 Rámec strukturální pomoci EU v ČR	12
1.2.2 Struktura programových dokumentů SF EU v ČR 2004-2006	14
1.2.3 Struktura programových dokumentů SF EU v ČR 2007-2013	15
1.3 ROP NUTS II Střední Morava	17
1.3.1 Vznik a příprava ROP NUTS II Střední Morava	17
1.3.2 Strategie ROP NUTS II Střední Morava	18
1.3.3 Prioritní osy ROP NUTS II Střední Morava	20
1.3.4 Finanční zajištění ROP NUTS II Střední Morava na léta 2007 – 2013	21
1.3.5 Implementační rámec ROP NUTS II Střední Morava	22
2 Sociálně – ekonomická charakteristika a regionální struktura Olomouckého kraje	25
2.1 Region soudržnosti NUTS II Střední Morava	25
2.1.1 Souhrnná charakteristika regionu soudržnosti NUTS II Střední Morava	25
2.2 Olomoucký kraj	28
2.2.1 Obecná charakteristika Olomouckého kraje	28
2.2.2 Demografický vývoj regionu	28

2.2.3	Ekonomický vývoj regionu	29
2.2.4	Podnikatelské prostředí	32
2.2.5	Cestovní ruch.....	33
2.2.6	Životní prostředí	34
3	Realizace ROP Střední Morava v Olomouckém kraji na příkladu vybraného projektu.....	36
3.1	Základní specifikace projektu	36
3.1.1	Název projektu a lokalizace místa projektu	36
3.1.2	Zdůvodnění realizace projektu	37
3.1.3	Cíle projektu.....	37
3.1.4	Vazba projektu na programové dokumenty	38
3.1.5	Realizátor projektu.....	39
3.2	Aktiviny projektu	40
3.2.1	Předinvestiční fáze	40
3.2.2	Investiční fáze.....	40
3.2.3	Provozní fáze	41
3.3	Harmonogram projektu.....	41
3.4	Rozpočet projektu.....	42
3.5	Výstupy, výsledky a dopady projektu	43
3.6	Udržitelnost projektu	44
3.7	Shrnutí a zhodnocení projektu	45
Závěr	.....	46
Seznam použité literatury.....		47
Seznam zkratk		50
Prohlášení o využití výsledků bakalářské práce		51
Přílohy		52

Úvod

Na území Evropské unie se nachází množství regionů, které mají nesourodý vývoj a výrazně se od sebe liší svou ekonomickou úrovní. Jedním z nich je i Olomoucký kraj, který ekonomicky zaostává nejen za průměrem EU, ale i za průměrem České republiky. Snahou Evropské unie je dosáhnout vyrovnaného rozvoje regionů, který by byl efektivní a udržitelný a především zajistit obyvatelům těchto regionů ekonomickou prosperitu a rostoucí životní úroveň.

K tomuto účelu slouží regionální politika EU, která se stala jednou z nejdůležitějších koordinovaných politik EU. Prostředky na realizaci této politiky je možno na základě předložených programových dokumentů čerpat ze strukturálních fondů EU. Česká republika pro období 2007 – 2013 vytvořila celkem 24 operačních programů. Mezi nimi jsou rovněž Regionální operační programy, které jsou řízeny a koordinovány v rámci jednotlivých regionů soudržnosti.

Cílem této bakalářské práce je souhrnné zmapování problematiky regionální politiky EU se zaměřením na Regionální operační program NUTS II Střední Morava a jeho realizaci v Olomouckém kraji. Téma bakalářské práce jsem si vybral s ohledem na aktuálnost problematiky a s cílem porozumět metodice implementace a realizace strukturální pomoci EU v rámci daného regionálního operačního programu.

Bakalářská práce je rozdělena do tří tematicky navazujících kapitol. První kapitola se věnuje teoretickému rámci regionální politiky EU a představení Regionálního operačního programu NUTS II Střední Morava. Ve druhé kapitole je uvedena stručná charakteristika Olomouckého kraje. Třetí se pak zabývá popisem vybraného projektu, který umožňuje čerpat finanční prostředky ze strukturálních fondů EU.

Informace jsou čerpány z odborné literatury, z dokumentů Ministerstva pro místní rozvoj ČR, a také ze statistických ročenek a příruček Českého statistického úřadu. Hlavním informačním zdrojem se stal internet a webové stránky institucí a veřejných subjektů, které se danou problematikou zabývají. Patří k nim např. Regionální rada regionu soudržnosti Střední Morava, Krajský úřad Olomouckého kraje atd.

1 ROP Střední Morava a jeho postavení v systému programových dokumentů strukturálních fondů EU v České republice

1.1 Regionální politika EU

Eliminace propastných schodků mezi ekonomickou úrovní jednotlivých evropských regionů je přirozeně nezbytným předpokladem harmonické koexistence členských států a jejich územních složek v Evropské unii. Také z tohoto důvodu je pochopitelné, že je proces regionálního rozvoje koordinován na evropské úrovni. Je nutno podotknout, že existence regionální politiky, někdy též často označované jako politika hospodářské a sociální soudržnosti na nadnárodní úrovni je přitom celosvětovým unikátem. Rozvoj regionální politiky úzce souvisí s prohlubováním společného trhu a hlavně se zavedením společné evropské měny. Vstupem do měnové unie přenechávají její členové kus vlastní suverenity v kompetenci Společenství a taktéž možnost ovlivňovat svou ekonomiku, například prostřednictvím měnového kurzu, již nepřichází v úvahu. I pro státy stojící mimo měnovou unii má fungování EU své stinné stránky. Mezi faktory negativně ovlivňující efektivní fungování společného trhu patří nízká mobilita pracovníků, zaostalost infrastruktury, vyliďňování venkova, strukturální potíže v určitých odvětvích podnikání, nedostupnost kvalifikace a kvalitního vzdělání, atd. Toto vše se snaží EU řešit výdaji a opatřeními v rámci regionální politiky. V současné době se regionální politika řadí mezi nejvýznamnější politiky v rámci EU, a tomu také odpovídá podíl na společném rozpočtu Unie, který tvoří zhruba 36% celkových výdajů, kromě toho je možné do výdajů souvisejících s podporou regionů započítat i část z výdajové kapitoly rozpočtu věnované posílení konkurenceschopnosti EU.

Vzhledem k tomu, že je **regionální politika komunitární politikou koordinovanou**, nastavuje Evropská komise pouze jakýsi rámec a členské státy v něm mohou s Komisí vyjednat vlastní způsoby realizace. Regionální politika EU klade na státy, které z ní chtějí čerpat podpůrné prostředky, značné nároky. Poskytování podpory v rámci této politiky tedy není v žádném případě „automatické“. Každý členský stát musí připravit řadu

strategických dokumentů, na jejichž základě pak probíhá čerpání finančních zdrojů ze strukturálních fondů (SF) EU.

1.1.1 Úloha a význam regionální politiky EU

Regionální politika je v EU spojována s pojmy sociální a ekonomické koheze neboli soudržnosti. Její existence má za úkol podporovat **snížování ekonomických a sociálních disparit v regionech na území Společenství**. A také se snaží o **posílení soudržnosti uvnitř EU**.

Prostřednictvím regionální politiky chce Evropská unie přispět k rozvoji zaostávajících regionů, k restrukturalizaci průmyslových oblastí, které se ocitly v obtížné situaci, k ekonomické diverzifikaci venkovských oblastí, v nichž je zemědělství na ústupu, či k revitalizaci zanedbaných městských čtvrtí. Hlavním cílem je vytváření pracovních míst. Jedním slovem se jedná o posílení hospodářské, sociální i územní "soudržnosti" Unie.¹

Historie regionální politiky spadá již do roku 1957, kde v preambuli *Římské smlouvy* je uvedeno: „posílit jednotu svých ekonomik a zajistit jejich harmonický rozvoj snížováním rozdílů, které existují mezi různými regiony a dále snižovat zaostalost méně rozvinutých regionů“.² Byly rovněž vytvořeny dva strukturální fondy na podporu rozvoje. O konkrétnější podobě regionální politiky můžeme hovořit od roku 1975, kdy přistoupením nových států vznikla nutnost podporovat nejchudší regiony EU. Byl ustanoven *Evropský regionální rozvojový fond* (ERDF), který sloužil k přerozdělování prostředků do regionů, které se potýkaly s ekonomickými potížemi. Za opravdový počátek politiky soudržnosti je považován *Single European Act*, přijatý v roce 1986. Přijetím tohoto aktu, společně s vytvořením jednotného vnitřního trhu byl položen základ hospodářské a sociální soudržnosti (HSS). V Maastrichtské smlouvě (s platností od roku 1993) je politika soudržnosti uvedena jako jeden z hlavních cílů Evropské unie. **Soudržnost je brána jako výraz solidarity mezi členskými státy EU**. Této solidarity je dosahováno financováním nejrozličnějších projektů na podporu regionů ze strukturálních fondů EU. Na politiku soudržnosti je vyčleňováno stále více finančních prostředků a jsou zakládány i nové nástroje, ze kterých prostředky plynou.

---

¹(Fondy EU, 2008)

²(Smlouva o založení EHS, 1957)

V rozpočtu pro léta 1994 – 1999 bylo na politiku soudržnosti vyčleněno téměř 35% rozpočtu. Stejný trend financování a tím i vyjádření důležitosti této politiky se přenesl i do finančního rámce pro následující období. V důsledku rozšíření EU o deset resp. dvanáct nových států a jejich relativní zaostalosti, musela být politika soudržnosti reformována, především ve snaze zlepšit její efektivitu. Rozpočet na období 2000 – 2006 byl navýšen z 208 mld. EUR na 257 mld. EUR pro země EU25; pro roky 2007 – 2013 byl pak přijat rozpočet pro politiku hospodářské a sociální soudržnosti ve výši 347 mld. EUR.³

1.1.2 Cíle Regionální politiky EU

Politika soudržnosti EU prošla reformou a počet cílů byl oproti programovacímu období 2000 - 2006 snížen ze šesti cílů na tři. Přehled cílů je uveden v příloze č. 1.

Pro období 2007 – 2013 byly stanoveny tři cíle politiky hospodářské a sociální soudržnosti. Pro jejich realizaci byla z rozpočtu EU vyčleněna téměř třetina jeho prostředků.

Prvním cílem je **Cíl Konvergence**. Tento má za úkol podporovat hospodářský a sociální rozvoj regionů, zlepšit podmínky pro růst a zaměstnanost, především prostřednictvím investic do hmotného a lidského kapitálu, rozvoje inovací a znalostí společnosti, zlepšení schopnosti se přizpůsobovat hospodářským a sociálním změnám, ochrany životního prostředí a výkonnosti správy.⁴ Je realizován v regionech na úrovni NUTS II, jejichž hrubý domácí produkt na obyvatele (HDP) je nižší než 75% průměru ukazatele pro EU-25. **V České Republice** splňují tuto podmínku všechny regiony s výjimkou hlavního města Prahy. Z tohoto cíle mohou čerpat finanční prostředky rovněž regiony, jejichž hrubý národní důchod (HND) je nižší než 90% průměru tohoto ukazatele v Evropské Unii. Tento cíl je financován z *Evropského fondu regionálního rozvoje (ERDF)*, *Evropského sociálního fondu (ESF)* a *Kohezního fondu (CF)*. Cíl konvergence je největší z hlediska výše finančních prostředků.

Dalším cílem je **Cíl regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost**. Je zaměřen, jak již název sám napovídá, především na posílení konkurenceschopnosti a atraktivnosti regionů, zvláště pak na předvídání hospodářských a sociálních změn. Což v praxi znamená zvýšení množství a kvality investic do lidského kapitálu, ochrany a zlepšení životního

---

³ (Novotná, 2007, s. 128)

⁴ tamtéž

prostředí, zlepšování dostupnosti, přizpůsobivosti pracujících a podniků.⁵ Podporuje regiony na úrovni NUTS II i NUTS I, a to ty, jež nedosáhly na podporu v rámci cíle Konvergence. V České republice do tohoto cíle spadá pouze hl. m Praha. Cíl je opět financován z fondů ERDF a ESF.

Posledním cílem je **Cíl Evropská územní spolupráce**. Zaměřuje se na podporu přeshraniční spolupráce regionů spadajících pod územní jednotku NUTS III nacházející se podél všech vnitřních a některých vnějších pozemních hranic a na podporu všech regionů NUTS III podél námořních hranic, regiony mohou být od sebe vzdáleny maximálně 150 km. Cíl rovněž podporuje nadnárodní a meziregionální spolupráci regionů. Hlavními prioritami jsou:

- podpora rozvoje vědy a výzkumu a informační společnosti,
- životní prostředí a předcházení rizikům,
- řízení vodních zdrojů.

V ČR do tohoto cíle spadají všechny příhraniční regiony a tento cíl je financován pouze z ERDF.

1.1.3 Nástroje regionální politiky EU

Základním nástrojem regionální politiky jsou **strukturální fondy** a **Fond soudržnosti**, který však nepatří do strukturálních fondů.

K financování regionální politiky EU se používá i dalších fond, a to **Fond solidarity**, založený v roce 2002 (nařízení Rady ES č.2012/2002), který poskytuje pomoc v případě velké přírodní katastrofy. Pro využití tohoto fondu platí, že nemůže být použit k financování stejného projektu, pokud je tento dotován ze strukturálních fondů.

V roce 2005 byly ve spolupráci *Evropské investiční banky* (EIB) a *Evropské komise* představeny tři nové iniciativy pro období 2007 – 2013. *JASPERS*, *JEREMIE* a *JESSICA*, jejichž cílem má být zvýšit investice, podpořit hospodářský růst a vytváření pracovních míst v regionech a městech EU.

---

⁵ (Novotná, 2007, s. 130)

Strukturální fondy mají nezastupitelné postavení a největší význam pro hospodářskou a sociální soudržnost Evropské unie. Zaměřují se zejména na snižování rozdílů nejvíce znevýhodněných regionů a na snižování rozdílů v úrovni rozvoje jednotlivých regionů EU.

Finanční prostředky čerpané z SF mají několik specifík. Zdrojem financí pro SF jsou členské příspěvky členských států. Tyto prostředky jsou alokovány do národních či regionálních orgánů členských států, které je pak dále přerozdělují podle svých specifických požadavků a potřeb. Prostředky jsou nevratné. Strukturální fondy podporují široké spektrum aktivit. Mezi ně můžeme zařadit např.:

- Přímé investice do vytváření nových pracovních míst,
- služby pro malé firmy,
- základní hospodářská infrastruktura,
- obnova krizí postižených městských oblastí,
- výzkum, rozvoj a inovace,
- infrastruktura pro vzdělávání a zdravotnictví,
- ochrana životního prostředí, atd.

V programovacím období 2007 – 2013 existují dva strukturální fondy.

Evropský fond regionálního rozvoje je největším strukturálním fondem, co se objemu prostředků týče. Fond byl založen v roce 1975. Jeho cílem je směřovat finanční podporu do regionů EU. Evropský regionální rozvojový fond je určen k tomu, aby svou spoluúčastí na rozvoji a strukturálních změnách zaostávajících regionů a přeměně upadajících průmyslových oblastí pomáhal odstraňovat zásadní regionální rozdíly ve Společenství.⁶ Mohou se z něj čerpat finance v rámci všech tří cílů. Obecně můžeme říci, že ERDF podporuje široké spektrum aktivit.

Konkrétně to jsou pak **investiční** (infrastrukturní) **projekty**, například výstavba silnic a železnic, odstraňování ekologických zátěží, budování stokových systémů, výstavby poldrů a úpravy koryt řek, podpora inovačního potenciálu podnikatelů, podpora začínajícím podnikatelům, rozvoj a obnova sportovních areálů využitelných pro cestovní ruch, rekonstrukce kulturních památek, využívání obnovitelných zdrojů energie, výsadba

---

⁶ (Amsterodamská smlouva, 1997)

regenerační zeleně, ekologické a energeticky efektivní sanace bytových domů, výstavba či oprava infrastruktury pro poskytování zdravotní péče, investice do dopravní a technické infrastruktury průmyslových zón, zavádění služeb elektronické veřejné správy, posilování spolupráce podnikatelů v příhraničních regionech, modernizace systému krizového managementu apod.⁷

Evropský sociální fond byl založen již roku 1958 jako hlavní nástroj evropské sociální politiky. Fond by měl přispívat zejména na ty akce, které jsou v souladu s Evropskou strategií zaměstnanosti. Konkrétně je pak cílem fondu podpora opatření zaměřených na prevenci a boj s nezaměstnaností, na rozvoj lidských zdrojů a na posílení sociální integrace na trhu práce, aby byla dosažena vyšší úroveň zaměstnanosti, stejné příležitosti mužů a žen, udržitelný rozvoj, a ekonomická a sociální soudržnost. ESF je druhým největším fondem, co se alokace finančních prostředků týče.

Činnosti financované z ESF⁸:

- **Podpora činnosti jednotlivých osob** (poradenství, vzdělávání individuálních osob, poskytování pomoci při hledání zaměstnání a rekvalifikaci, postgraduální vzdělávání manažerů a techniků, apod.).
- **Podpora činností v rámci struktur a systémů** (modernizace a větší efektivita pracovních úřadů, vzdělávání učitelů, zlepšení přístupu zaměstnanců ke vzdělání a kvalifikaci, atd.).
- **Podpora doprovodných opatření** (podpora poskytování služeb pro příjemce dávek, zdravotně a jinak postižené osoby, závislé osoby, aj.).
- **Podpora inovativních opatření a technická pomoc** (příspěvky na přípravná, monitorovací a vyhrnovací opatření v členských státech).

Fond soudržnosti byl založen nařízením Rady č. 1164/1994 a má za úkol přispívat k posilování hospodářské a sociální soudržnosti EU. V období 2007 – 2013 se společně s ERDF podílí na víceletých investičních programech, které jsou řízeny decentralizovaně a nikoli na projektech, které musejí být jednotlivě schvalovány Komisí, jak tomu bylo v minulém období. Tento fond není strukturální. Projekty způsobilé pro čerpání dotací

---

⁷ (Průvodce fondy EU, 2005)

⁸ (Evropský sociální fond v ČR, 2008)

z tohoto fondu jsou v oblasti životního prostředí a transevropských dopravních infrastrukturálních sítí v členských státech. Finance mohou čerpat státy, jejichž HND je nižší než 90% průměru Společenství. V současné době jsou to Španělsko (přechodně), Řecko, Portugalsko a 12 nově přistoupivších států.⁹

Iniciativy EIB, EIF a EK

JASPERS (Joint Assistance in Supporting Projects in European Regions) slouží členským státům k pomoci s přípravou velkých projektů předložených ke schválení podpory v rámci Fondu soudržnosti a ERDF. Využívá přitom zkušeností EIB a ERDF při tzv. PPP projektech. A cílem je poskytování technické pomoci od počáteční fáze projektového cyklu a komplexní pomoc při všech fázích projektového cyklu.

JEREMIE (Joint European in Resources for Mikro to medium Enterprises). Iniciativa vznikla za účelem zlepšit přístup k financování rozvoje podnikání.

JESSICA (Joint European Support for Sustainable Investment in City Areas) vznikla spoluprací mezi EIB, Komisí a Evropskou rozvojovou bankou (CEB). Jejím účelem je poskytnout rámec, prostřednictvím kterého se mohou získávat odborné znalosti, mobilizovat úvěrové prostředky a usnadňovat vztahy s pořadateli projektů. To následně povede k novým investicím na místní úrovni.

1.1.4 Finanční rámec regionální politiky EU

Na summitu Evropské rady dne 16. 12. 2005 byla za britského předsednictví schválena konečná podoba finanční perspektivy EU pro období 2007 – 2013. Celková alokace prostředků činí 862,36 mld. EUR., což představuje 1,045% HND Společenství.¹⁰ S cílem zohlednit inflační prognózy v období 2007–2013 se země EU dohodly na úpravě stropů finančního rámce (vyjádřený v cenách roku 2004) použitím cenového deflátoru na úrovni 2 % ročně mezi léty 2004 až 2013. Rozpočet Společenství se pro léta 2007 – 2013 může vyšplhat až na 975 mld. EUR, přičemž procentuální rozdělení zůstane zachováno.¹¹ Alokační prostředků pro cíle hospodářské a sociální politiky tedy činí 347,41 mld. EUR

---

⁹ (Fondy EU, 2008)

¹⁰ tamtéž

¹¹ (European Commission, 2007)

Z této částky pak na Českou Republiku připadá 26,69 mld. EUR.¹² Finanční alokace podle jednotlivých Cílů pro EU a pro ČR je uvedena v tabulce č. 1.1

Tabulka 1.1: Finanční alokace podle Cílů regionální politiky EU

Cíl	Prostředky pro EU	Prostředky pro ČR
Konvergence	282, 855 mld. €	25, 883 mld. €
Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost	54, 965 mld. €	419 mil. €
Evropská územní spolupráce	8,723 mld. €	389 mil. €
Celkem	347,410 mld. €	26,692 mld. €

Zdroj: Evropská komise, 2008, s. 27, vlastní úprava

V rámci politiky soudržnosti je rozdělení mezi členské státy následující:

- staré členské země - 51,7 %,
- nové členské země - 48,3 %.

Rozdělení podle cílů reformované politiky hospodářské a sociální soudržnosti:

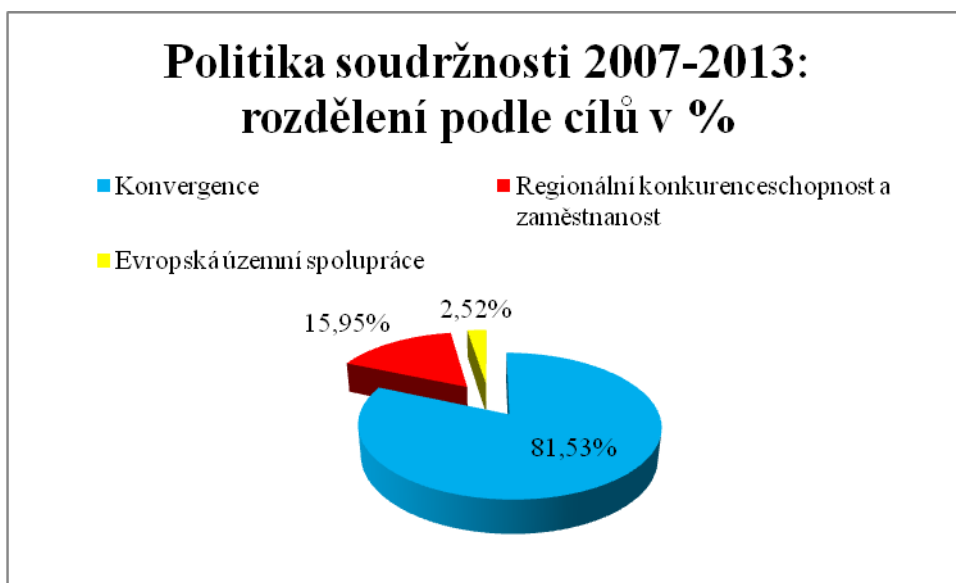
- Konvergence - 81,53 %,
- Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost - 15,95 %,
- Evropská územní spolupráce - 2,52 %.

Grafické znázornění cílů je uvedeno v grafu č. 1.1.

---

¹² (Fondy EU, 2007)

Graf 1.1: Rozdělení prostředků politiky soudržnosti EU v letech 2007 – 2013 (v %)

Zdroj: Evropská komise, 2008, vlastní zpracování

Podrobné znázornění rozdělení finančních prostředků podle cílů je vyjádřeno v příloze č. 2.

1.2 Programování strukturální pomoci EU v ČR

1.2.1 Rámec strukturální pomoci EU v ČR

Členské státy Evropské unie mají různorodou strukturu územních jednotek. Pro potřeby EU a pro efektivní zařazení jednotlivých regionů do jednoho z cílů hospodářské a sociální politiky Společenství se používá systém statistického vymezení územních jednotek NUTS¹³. Klasifikace NUTS je rozdělena do tří úrovní. NUTS I – NUTS III. Mimo to se používá členění na jednotky LAU¹⁴, určené pro menší územní celky. V kontextu regionální a strukturální politiky jsou nejdůležitější jednotky NUTS druhé a třetí úrovně.

Česká republika tvoří region na úrovni NUTS I, NUTS II tvoří 8 tzv. **regionů soudržnosti**, NUTS III tvoří 14 krajů, do klasifikace LAU I pak patří okresy a do LAU II obce. Přehled regionů soudržnosti je uveden v obrázku č. 1.1 a v tabulce č. 1.2.

¹³ **NUTS** (La Nomenclature des Unités Territoriales Statistiques) byla zavedena Statistickým úřadem Evropských společenství (Eurostatem) ve spolupráci s ostatními orgány EU pro potřeby klasifikování jednotné unifikované struktury územních jednotek.

¹⁴ **LAU** (*Local administrative unit*) označuje úroveň územní státní správy, která byla zavedena místo jednotek NUTS IV a NUTS V.

Obrázek 1.1: Regiony soudržnosti v ČR

Zdroj: Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, 2007

Tabulka 1.2: NUTS II a NUTS III v ČR

NUTS II	NUTS III
Regiony soudržnosti	Kraje
Severovýchod	Liberecký, Královehradecký, Pardubický
Severozápad	Ústecký, Karlovarský
Jihozápad	Plzeňský, Jihočeský
Jihovýchod	Vysočina, Jihomoravský
Střední Morava	Olomoucký, Zlínský
Moravskoslezsko	Moravskoslezský
Střední Čechy	Středočeský

Zdroj: www.businessinfo.cz, 2008, vlastní úprava

V následující tabulce je uveden finanční rámec strukturální pomoci EU v ČR podle jednotlivých let.

Tabulka 1.3: Finanční rámec strukturální pomoci EU v ČR (v mil. EUR)

Rok	2 007	2 008	2 009	2 010	2 011	2 012	2 013	2007-2013
Strukturální fondy	2 223	2 330	2 438	2 550	2 663	2 775	2 889	17 867
Fond soudržnosti	1 096	1 150	1 202	1 258	1 314	1 371	1 427	8 818
Celkem strukturální operace	3 319	3 480	3 640	3 809	3 977	4 145	4 316	26 686

Zdroj: MF ČR, 2008, vlastní úprava

1.2.2 Struktura programových dokumentů SF EU v ČR 2004-2006

Programové dokumenty SF EU v ČR se dělí podle jednotlivých cílů. Pro Cíl 1 byly programové dokumenty zformovány na základě třífázového programového systému. Výchozím dokumentem byl *Národní rozvojový plán ČR na léta 2004 – 2006*, na jeho základě byl Evropskou Komisí ve spolupráci s členským státem formulován Rámec podpory Společenství, po jehož schválení předložily členské státy jednotlivé Operační programy, které mohly být regionální či sektorové. Do financování v rámci Cíle 1 spadá 7 regionů soudržnosti, tedy celé území ČR kromě Prahy.

Národní rozvojový plán ČR je strategickým dokumentem pro získání finančních zdrojů z fondů EU. Představuje obecné zdůvodnění potřeby podpor a definuje cíle, jichž má být dosaženo. V případě ČR a jejího zkráceného programového období 2004 – 2006, NRP obsahoval popis současné socio-ekonomické situace v ČR, definoval strategie, vymezoval zaměření operačních programů, určoval finanční rámec podpory a stanovoval systém pro řízení a monitorování. NRP rovněž definoval globální cíl a specifické cíle, kterých mělo být dosaženo realizací operačních programů.

Rámec podpory Společenství ČR na léta 2004 – 2006 je další strategický dokument, stojící paralelně k NRP. Konkrétně pak vymezuje prioritní cíle a oblasti, do kterých plynou prostředky z fondů Společenství.

Česká republika připravila čtyři sektorové a jeden společný regionální Operační program. Struktura programových dokumentů je znázorněna v příloze č. 3.

Region soudržnosti Praha využíval také financování ze strukturálních fondů, ovšem z programů spadajících do **Cílů 2 a 3**. Specifickým dokumentem pro Cíl 2 je *Jednotný programový dokument pro Cíl 2*. Hlavním cílem je zkvalitnění městského prostředí a rozvinutí potenciálu hlavního města Prahy. Dokument je zaměřen na tři priority:

- Revitalizace a rozvoj městského prostředí.
- Vytváření podmínek budoucí prosperity vybraného území.
- Technická pomoc.

Jednotný programový dokument pro Cíl 3 je rovněž určen jen pro Prahu a je zaměřen na rozvoj lidských zdrojů. Cílem je vytvořit efektivní pracovní trh založený na kvalifikované pracovní síle, konkurenceschopnosti zaměstnavatelů, využití výzkumného potenciálu regionu a integraci ohrožených skupin do společnosti.

1.2.3 Struktura programových dokumentů SF EU v ČR 2007-2013

Výchozím dokumentem odrážejícím změny vyplývající z odlišného přístupu v politice hospodářské a sociální soudržnosti je *Národní rozvojový plán 2007 – 2013 ČR* (NRP). NRP obsahuje obecnou analýzu ČR, SWOT analýzu, strategii pro období 2007 – 2013, zaměření operačních programů, rozložení finančních zdrojů a řízení a koordinaci politiky soudržnosti v ČR. Obsahuje taktéž vymezení globálního cíle, definuje prioritní osy a operační programy. Detailní rozbor strategie NRP ČR 2007 – 2013 a vazby mezi jednotlivými prvky je uveden v příloze č. 4.

Globálním cílem Národního rozvojového plánu v období 2007 – 2013 je přeměna socioekonomického prostředí České republiky v souladu s principy udržitelného rozvoje tak, aby Česká republika byla přitažlivým místem pro realizaci investic, práci a život obyvatel. Prostřednictvím trvalého posilování konkurenceschopnosti bude dosahováno udržitelného růstu, jehož tempo bude vyšší než průměrný růst EU 25. ČR bude usilovat o růst zaměstnanosti a o vyvážený a harmonický rozvoj regionů, který povede ke zvyšování úrovně kvality života obyvatelstva.¹⁵

---

¹⁵ (Národní rozvojový plán ČR, 2007)

Prioritní osy definuje NRP následovně:

- PO Posilování konkurenceschopnosti české ekonomiky.
- PO Rozvoj moderní a konkurenceschopné společnosti.
- PO Životní prostředí a dostupnost.
- PO Vyvážený a harmonický rozvoj území a České republiky.

Na základě takto definovaných cílů pak vymezuje operační programy. Přehled operačních programů a všech ostatních programových dokumentů je zobrazen v příloze č. 5.

Národní strategický referenční rámec ČR (NSRR) byl schválen Komisí v červenci 2007. NSRR musel zpracovat každý členský stát, tato povinnost vychází z nařízení Rady č.1083/2006 o obecných ustanovení o ERDF, ESF a Fondu soudržnosti a o zrušení nařízení č.1260/1999. NSRR byl zpracován na základě *Národního rozvojového plánu ČR*.

Národní strategický referenční rámec má dvě části. **Analytickou**, která se zabývá identifikací jak silných stránek ČR pro posilování její konkurenceschopnosti, tak i slabých stránek, které mohou být překážkou pro růst ekonomiky. **Strategická** část se opírá o klíčové evropské a domácí strategické dokumenty. (Strategické obecné zásady Společenství, Strategie udržitelného rozvoje, hospodářského růstu a regionálního rozvoje pro léta 2007 – 2013, atd.). V NSRR je rovněž obsažen systém operačních programů. Jejich přehledný výčet je uveden v příloze č. 6.

1.3 ROP NUTS II Střední Morava

1.3.1 Vznik a příprava ROP NUTS II Střední Morava

Regionální operační program regionu soudržnosti Střední Morava byl realizován na základě rozhodnutí Asociace krajů a usnesení vlády č. 245/2005, ve kterém Vláda ČR schválila priority politiky hospodářské a sociální soudržnosti pro léta 2007 – 2013, harmonogram postupu přípravy programových dokumentů, hlavní principy přípravy programových dokumentů, statut Řídícího a koordinačního výboru a jednací řád Řídícího a koordinačního výboru.¹⁶ Regionální operační program tak plynule navázal na předchozí programové období 2004 – 2006 a program SROP.

Současně s přípravou ROP v jednotlivých krajích, probíhala na jednotlivých ministerstvech příprava ostatních operačních programů. Evropská komise požadovala, aby byla mezi všemi programy vyjednána tzv. rozhraní, která zajistí pokrytí všech možných oblastí podpory z EU a také zpřehlední financování jednotlivých aktivit pouze z jednoho operačního programu. Výchozím materiálem operačních programů v ČR je Národní rozvojový plán ČR. Na něj posléze navázal Národní strategický referenční rámec předložený Evropské komisi ke schválení v roce 2007.

Detailní rozpracování programu a zaměření jednotlivých priorit probíhalo ve speciálně sestavených pracovních skupinách na **principu partnerství**. Podrobné rozdělení pracovních skupin a jednotlivá zaměření je uvedeno v příloze č. 9. Tohoto partnerství se účastnily např. Svaz měst a obcí, Spolek pro obnovu venkova, neziskové organizace, profesní instituce atd.. Výstupy těchto skupin pak byly posouzeny v koordinační pracovní skupině tvořené politickými představiteli krajů (v našem případě Olomouckého a Zlínského). Po celkové shodě bylo zahájeno vyjednávání se širokou veřejností.¹⁷

Z tohoto vyplývá, že ROP Střední Morava představuje strategický programový dokument, vycházející z ekonomických a sociálních priorit regionu při realizaci projektů podporovaných ze strukturálních fondů EU. Obsah tohoto dokumentu současně respektuje veškeré procedury a pravidla využívání prostředků z fondů EU, státního rozpočtu a

---

¹⁶ (Usnesení Vlády ČR č. 245, 2005)

¹⁷ (ÚRR SM, 2007)

ostatních zdrojů. Jeho priority jsou v souladu se všemi dokumenty schválenými na regionální, národní i evropské úrovni. Ty jsou následující ¹⁸:

- Program rozvoje územního obvodu Olomouckého kraje.
- Program rozvoje územního obvodu Zlínského kraje.
- Regionální rozvojové dokumenty s tematickým zaměřením.
- Strategie hospodářského růstu ČR.
- Národní rozvojový plán ČR.
- Národní strategický referenční rámec ČR.
- Strategické obecné zásady Společenství.

1.3.2 Strategie ROP NUTS II Střední Morava

Základními prvky strategie ROP NUTS II Střední Morava (ROP SM) jsou provedená socio-ekonomická analýza regionu a z ní vycházející SWOT analýza, která umožňuje formulovat **globální cíl a specifické cíle ROP Střední Morava**, jež jsou uvedené v tabulce č. 1.5, a sada strategických dokumentů přijatých na úrovni EU i ČR i strategické rozvojové dokumenty přijaté na úrovni obou krajů tvořící region soudržnosti.

Analýza silných a slabých stránek, příležitostí a hrozeb, je primární nástroj, na němž je postavena strategie ROP Střední Morava. V rámci analýzy jsou shrnuty veškeré výstupy, získané provedením socio-ekonomické analýzy regionu z pohledu politiky soudržnosti EU a z pohledu rozvoje regionu soudržnosti.

---

¹⁸ (ÚRR SM, 2007)

Tabulka 1.5: Systém cílů a priorit ROP Střední Morava

Globální cíl: Zvýšení ekonomické vyspělosti, zlepšení konkurenceschopnosti regionu soudržnosti Střední Morava a životní úrovně jeho obyvatel ve svém komplexu.		
Specifický cíl 1 : Zajištění efektivní, flexibilní a bezpečné dopravní infrastruktury v rámci regionu soudržnosti Střední Morava a spolehlivé, kvalitní a integrované veřejné dopravní služby	Specifický cíl 2: Zlepšení kvality života v regionu soudržnosti Střední Morava, zvýšení atraktivity regionálních center, měst a obcí, zajištění kvalitní a dostupné sociální služby a příznivých, podpůrných podmínek pro podnikání	Specifický cíl 3: Zlepšení atraktivnosti regionu soudržnosti Střední Morava pro účely cestovního ruchu zlepšením jeho infrastruktury, služeb, informovanosti a propagace
Prioritní osa 1 : Doprava (podpora rozvoje regionální dopravní infrastruktury, veřejné dopravní služby a bezmotorové dopravy)	Prioritní osa 2: Integrovaný rozvoj a obnova regionu (podpora rozvoje regionálních center, měst, venkova a podpůrných podnikatelských aktivit)	Prioritní osa 3: Cestovní ruch (podpora veřejné a podnikatelské infrastruktury a služeb cestovního ruchu, a jeho propagace a řízení)

Zdroj: www.rr-strednimorava.cz, 2007

Globální cíl pro ROP SM je zvýšení ekonomické vyspělosti, zlepšení konkurenceschopnosti regionu a životní úrovně jeho obyvatel ve svém komplexu.¹⁹ Tohoto cíle by mělo být dosaženo prostřednictvím naplnění vnitřního potenciálu regionu a jeho venkovským zázemím. Rovněž by tento cíl měl přispět k naplnění vnějšího potenciálu (především v oblasti cestovního ruchu, dopravy a atraktivnosti pro podnikání).

Specifické cíle dále rozvádějí zaměření a obsah cíle globálního. V rámci ROP Střední Morava existují tři specifické cíle. Tyto cíle představují základ pro formulaci prioritních os ROP SM.

¹⁹ (ÚRR SM, 2007)

1.3.3 Prioritní osy ROP NUTS II Střední Morava

ROP SM obsahuje čtyři prioritní osy.²⁰ Ty se dále dělí do 13 oblastí podpory. Jednotlivé prioritní osy a oblasti podpory jsou uvedeny v příloze číslo 7. Je nutné poznamenat, že prioritní osy nejsou vzájemně izolovány, ale představují jakýsi ucelený systém pomáhající k naplnění globálního cíle. Vzájemně se doplňují, podporují a vytváří synergické efekty.

Prioritní osa č. 1 Doprava zajišťuje především podporu rozvoje regionálních silnic. Pro kvalitu dopravní infrastruktury je však neméně významné i spojení regionu soudržnosti Střední Morava s ostatními regiony ČR i spojení se zahraničím a to také prostřednictvím regionálních letišť. Význam úplného naplnění cíle v rámci této prioritní osy tak podstatně závisí i na naplňování cílů dalších operačních programů. Velmi podstatným parametrem této priority je bezpečnost a ekologická vstřícnost podporované dopravní infrastruktury. Druhou velmi podstatnou součástí je podpora veřejné dopravní služby, zejména ve smyslu vytvoření integrované, spolehlivé a kvalitní veřejné dopravy. Důraz na životní prostředí i atraktivnost regionu pro cestovní ruch, částečně i jako alternativní forma místní dopravy, je v rámci této prioritní osy respektován, proto je pozornost věnována rozvoji cyklistických komunikací.²¹

Prioritní osa č. 2 Integrovaný rozvoj a obnova regionu je zaměřena na rozvoj regionálních center, městských a venkovských oblastí regionu soudržnosti Střední Morava a v jejím rámci je dominantně uplatněn územně-integrovaný přístup. Pro rozvoj a regeneraci městských území jsou uplatňovány celé škály forem podpory, zahrnující individuální projekty a integrované projekty. V případě specifického zaměření na podporu regionálních center spočívá forma podpory v integrovaném plánu rozvoje příslušných měst. V městských i venkovských oblastech se pozornost zaměřuje především na podporu zlepšení fungování veřejných služeb a investice do revitalizace území.

Prioritní osa č. 3 Cestovní ruch se orientuje na maximální využití potenciálu tohoto odvětví ve prospěch sociálně-ekonomického rozvoje regionu. Projekty v oblasti rozvoje veřejné a podnikatelské infrastruktury cestovního ruchu jsou realizovány prostřednictvím širší škály forem podpory. Individuální i integrované projekty jsou nasměrovány jednak na realizace v oblasti rozvoje veřejné a podnikatelské infrastruktury cestovního ruchu a jednak na projekty v oblasti propagace a řízení cestovního ruchu.

---

²⁰Čtvrtá prioritní osa představuje podpůrnou prioritní osu, napomáhající snazšímu naplnění os hlavních.

²¹ (NUTS2 Střední Morava, 2008)

Význam prioritní osy č. 4, Technické pomoci, spočívá v podpoře aktivit zaměřených na implementační část a část zaměřenou na absorpční kapacitu. Prováděné činnosti musejí jasně vést ke zvýšení informovanosti, získávání vědomostí, dovedností a odborné praxe, které jsou potřebné pro splnění požadavků vyplývajících z příslušných nařízení nebo z různých aspektů rozvoje regionu a pro zpracování plánů a projektů. Rostoucí produktivita a kvalita práce ve veřejném sektoru – zejména v oblasti ekonomické, zaměstnanosti, sociální, vzdělávací, zdravotní, spravedlnosti a životního prostředí – je podstatná pro pokračování a urychlení reform. Technická pomoc může hrát významnou úlohu v podpoře efektivní tvorby a implementace politik ve zmíněných oblastech – jejich role se týká veřejné správy a veřejných služeb na regionální i místní úrovni.

Předpokládá se, že naplněním těchto cílů (po roce 2013), spolu se součinností ekonomického a sociálního rozvoje regionu, bude region soudržnosti Střední Morava, **vyspělejší, rozvinutější a s udržovanější dopravní infrastrukturou**, bude mít kvalitnější vzdělávací proces, který povede k flexibilnějšímu vstupu pracovníků na trh práce, bude zde existovat kvalitní moderní zařízení sociální péče, zdravotní stav obyvatelstva bude rovněž na vyšší úrovni, bude efektivně využit podnikatelský potenciál pro služby, cestovní ruch i moderní zpracovatelský průmysl, celková infrastruktura cestovního ruchu bude výrazně přispívat k celkovému ekonomickému výkonu regionu (region by se měl stát oblíbenou destinací pro české a zahraniční turisty, kteří se tam budou vracet) a konečně, region bude svou vyspělostí srovnatelný s úrovní České republiky. Veškeré tyto efekty se projeví růstem zaměstnanosti, restrukturalizací průmyslu, snížením počtu dlouhodobě nezaměstnaných, zvýšením podílu sektoru služeb na ekonomice, atd.²²

1.3.4 Finanční zajištění ROP NUTS II Střední Morava na léta 2007 – 2013

Financování ROP Střední Morava spadá do Cíle Konvergence, je tedy financován z fondu ERDF. Celková alokace finančních prostředků pro tento Cíl činí 750,6 mld. Kč, z čehož na regionální operační programy připadá 18 %, tedy 135,1 mld. Kč. Pro ROP Střední Morava je vyčleněno 14,11 % z této částky, což činí 19 mld. Kč, na celé programovací období 2007 – 2013. Prostředky dostupné na jeden rok činí 2,7 mld. Kč. Výše spolufinancování od subjektů podávající projekty je 15 %. Financování schválených

---

²² (ÚRR SM, 2007)

projektů se řídí pravidlem n+3.²³ ROP Střední Morava obsahuje čtyři prioritní osy, rozdělení finančních prostředků mezi ně je následující. Prioritní osa 1 Doprava 7,281 mld. Kč, prioritní osa 2 Integrovaný rozvoj a obnova regionu 7,393 mld. Kč, prioritní osa 3 Cestovní ruch 3,472 mld. Kč a prioritní osa 4 Technická pomoc 619 mil. Kč. Přehled je uveden v tabulce č. 1.6.

Tabulka 1.6: Finanční alokace v rámci jednotlivých priorit ROP Střední Morava

Finanční alokace prostředků v rámci jednotlivých prioritních os		
Prioritní osa	Alokace v %	Alokace v mil. Kč
Doprava	39	7 281
Integrovaný rozvoj a obnova regionu	39	7 393
Cestovní ruch	19	3 472
Technická pomoc	3	619

Zdroj: Fondy evropské unie, 2007; vlastní úprava

Procentuální a číselné vyjádření rozdělení finančních prostředků dle oblastí podpory je uvedeno v příloze č. 8.

1.3.5 Implementační rámec ROP NUTS II Střední Morava

Implementační struktura ROP NUTS II Střední Morava se řídí zákonem č. 138/2006 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím zákona o veřejných zakázkách, a kterým se mění i stěžejní zákon č.248/2000 Sb., o podpoře regionálního rozvoje.

Řídícím orgánem programu je *Regionální rada regionu soudržnosti*. Ta vyhlašuje výzvy k předkládání projektových žádostí a uzavírá smlouvy o poskytnutí dotace. Prostřednictvím Finančního útvaru (zajišťuje platbu finančních prostředků příjemcům) odpovídá za řádné finanční řízení. Mezi další orgány zapojených do implementace programu patří:

- **Platební a certifikační orgán** – (Ministerstvo financí, odbor Národní fond) předkládá Komisi výkazy a žádosti o platby,

²³ Pravidlo N+3 znamená, že každý závazek členské země přijatý vůči Evropské komisi musí být splněn do tří let od přijetí tohoto závazku (do konce třetího roku po roce přijetí závazku). Pravidlo N+3 platí v ČR pro období 2007 - 2010 včetně. Příklad: projekt schválený v roce 2008 musí být ukončen (proplacen) do tří let od vzniku závazku tj. nejpozději do příslušného data roku 2011.

- **Centrální harmonizační jednotka** (Ministerstvo financí) – vykonává funkci auditního orgánu, který je odpovědný za ověřování účinného fungování řídicího a kontrolního systému programu,
- **Národní orgán pro koordinaci** (Ministerstvo pro místní rozvoj) – plní funkci centrálního oficiálního partnera vůči Komisi a odpovídá za správu monitorovacího systému, publicitu a absorpční kapacitu, metodickou a koordinační roli pro funkční implementační prostředí,
- **Monitorovací výbor** – (Regionální rada) – schvaluje kritéria pro výběr projektů,

Příjemci podpory

Příjemcem může být pouze osoba s právní subjektivitou, případná finanční dotace bude poskytnuta na základě Smlouvy o poskytnutí dotace dle zákona č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, na jehož základě je smlouva i uzavírána. Povinnosti příjemců jsou detailně specifikovány v podmínkách poskytnutí podpory.

Finanční řízení

Systém finančních toků prostředků z rozpočtu Společenství je u ROP založen na principu financování žádosti o platbu z prostředků Regionální rady. Rada obdržela prostředky z rozpočtu kapitoly MMR a z rozpočtu krajů. Prostředky z rozpočtu EU jsou následně zpětně proplaceny PCO na účet správce kapitoly MMR. Prostředky z rozpočtu EU jsou zasílány na účet PCO, který řídí finanční prostředky z rozpočtu EU oddělení metodiky finančního řízení a plateb (MF ČR), které rovněž realizuje převody prostředků z rozpočtu EU do státního rozpočtu.

Platby příjemcům probíhají formou ex-post plateb – zpětné proplacení příjemcem již uskutečněných výdajů – nebo formou ex-ante plateb – formou poskytnutí prostředků příjemci před realizací jeho výdajů na projekt.

Monitorovací výbor

Monitorovací výbor (MV) je zřízen členským státem po dohodě s řídicím orgánem operačního programu do 3 měsíců od oznámení rozhodnutí o schválení OP. Také složení Monitorovacího výboru je dohodnuto mezi členským státem a řídicím orgánem operačního programu. Monitorovacímu výboru předsedá zástupce členského státu nebo řídicího orgánu. Cílem MV je zajistit účinnost a kvalitu poskytované pomoci. Povinností MV je zajistit dohled nad realizací ROP Střední Morava, zejména nad zajištěním souladu s předpisy ES a legislativou ČR, dosažením cílů programu při efektivním využití veřejných prostředků, atd.

2 Sociálně – ekonomická charakteristika a regionální struktura Olomouckého kraje

2.1 Region soudržnosti NUTS II Střední Morava

2.1.1 Souhrnná charakteristika regionu soudržnosti NUTS II Střední Morava

Region soudržnosti Střední Morava se skládá ze dvou krajů, Olomouckého a Zlínského. Zaujímá plochu 9 123 km² a řadí se tak mezi menší regiony. Počet obyvatel byl na konci roku 2007 zhruba 1 230 000. Při srovnání ekonomické vyspělosti regionu s průměrem EU – 25 je tento region podprůměrně rozvinutý, ovšem ve srovnání s EU – 12 (nově přistouplivší státy a jejich regiony) se region Střední Morava řadí k nadprůměrně ekonomicky vyspělým.²⁴ Region soudržnosti má v zásadě stabilní vývoj ukazatelů pracovních sil. Nezaměstnanost se v důsledku příznivého vývoje ekonomiky neustále snižuje. Vývoj nezaměstnanosti je uveden v tabulce 2.1.

Tabulka 2.1: Vývoj nezaměstnanosti v regionu soudržnosti Střední Morava (v %)

Rok	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006*	2 007
Míra nezaměstnanosti	8,1	8,5	10,2	10,6	10,6	9,3	7,8	6,4

Poznámka: * V roce 2006 byl změněn systém počítání míry nezaměstnanosti

Zdroj: <http://portal.mpsv.cz/sz/stat/nz/mes>, 2007; vlastní úprava

Problém tvoří struktura nezaměstnaných, zvyšuje se podíl dlouhodobě nezaměstnaných a je zde vysoká úroveň strukturální nezaměstnanosti. V regionu je i nízký podíl vysokoškolsky vzdělaných osob.

Region soudržnosti Střední Morava se podílel na tvorbě HDP České republiky v roce 2006 z 9,5 %. HDP na jednoho obyvatele tvořilo pouze 78 % průměru republiky a pouze 58,2 % průměru EU. Tento fakt je spojen s úrovní mezd, mírou nezaměstnanosti, ekonomickou aktivitou regionu a umístění aktivit s odpovídající úrovní vytvářené přidané hodnoty.²⁵

²⁴ (ÚRR SM, 2007, s. 23)

²⁵ (ČSÚ, 2007)

Po vstupu ČR do EU byl přehodnocen přístup ke vzdělání. Jakožto hlavní motor dlouhodobého udržitelného hospodářského růstu je vzdělání a především pak celoživotní vzdělávání se stalo jednou z priorit státních i krajských orgánů. Podstatou celoživotního vzdělávání je zajištění schopnosti každého jedince neustále prohlubovat své znalosti a pokračovat ve vzdělávání bez ohledu na to, jestli za sebou mají pouze základní vzdělání či vysokou školu. K zajištění tohoto je však nutno vytvořit dostatečný prostor a podmínky pro pedagogy, lektory či instruktory, kteří tvoří páteř systému vzdělávání. Je třeba rovněž apelovat na obyvatelstvo, aby si dostatečně uvědomovalo nutnost celoživotního vzdělávání, které je nezbytné ve stále se zvyšující konkurenci jak uvnitř České republiky, tak i v kontextu Evropské unie.

Vzdělanostní struktura dosahuje v regionu soudržnosti Střední Morava nižších hodnot než je tomu v průměru ČR. Podíl vysokoškolsky vzdělaných činil 10,4% přičemž 96,1% těchto studentů studuje na státních vysokých školách, zbylé 3,9% studuje na školách soukromých. Celkem na vysokých školách v regionu soudržnosti v roce 2006 studovalo 24 606 osob. V regionu se nachází 5 vysokých škol. Mezi nejznámější patří Univerzita Palackého v Olomouci a Universita Tomáše Bati ve Zlíně. Střední školy v regionu soudržnosti Střední Morava navštěvovalo v roce 2006 celkem 70 000 studentů. Jejich rozdělení mezi jednotlivé typy škol bylo relativně stabilní a rovnoměrné. Střední odborné školy navštěvovalo 39,1% studentů, učňovská školská zařízení 35,3% studentů a gymnázia 25,6% . Je však možné pozorovat klesající zájem o učňovské obory (pokles o 4,3% oproti roku 2005) a mírný nárůst počtu studentů na gymnáziích a středních odborných školách.²⁶

Situace na základních školách a mateřských byla v posledním desetiletí ovlivněna klesající porodností a nedostatkem žáků, což vedlo k slučování či zavírání některých institucí. Tato situace se však od minulého roku změnila a vzhledem k zvýšené porodnosti silných ročníků 70. a 80. let 20. století nyní dochází k problémům s kapacitou opačného rázu.

Jak již bylo uvedeno výše, další tzv. celoživotní vzdělávání hraje důležitou roli ve vztahu posilování konkurenceschopnosti. Tyto vzdělávací služby jsou obvykle zajišťovány školami, neziskovými organizacemi, speciálními společnostmi a agenturami, a jsou většinou zpoplatněné. Podle původní Lisabonské strategie by mělo být 12,5 % obyvatelstva vzděláno touto formou, ve věkové hranici 25 – 64 let²⁷. Cílem propagace bylo

---

²⁶ (ÚRR SM, 2007, s. 36)

²⁷ (Lisbon strategy, 2004)

posunout vzdělaností strukturu obyvatelstva na vyšší stupeň. Paradoxně se tomu tak neděje, protože v dalším vzdělávání pokračují zejména lidé s vysokou úrovní vzdělání, zatímco lidé se základním či žádným vzděláním zůstávají stranou. Tím se prohlubuje vzdělanostní mezera ve struktuře obyvatelstva. Tento stav by se dal změnit intenzivním motivujícím programem a použitím nejrůznějších stimulačních nástrojů.

V posledních letech je možno zaznamenat strmý růst podnikatelských subjektů. V regionu soudržnosti jich bylo v roce 2006 registrováno 260 904.²⁸ Nárůst je zřejmý zejména v souvislosti se vstupem do EU a vlivem ekonomické konjunktury. Nejvíce přibýlo podnikatelů v oborech, jako je stavebnictví, ubytování, stravování, podnikání s nemovitostmi, zdravotnických a sociálních služeb. Srovnání počtu podnikatelských subjektů podle odvětví je uvedeno v tabulce 2.2.

Tabulka 2.2: Počet registrovaných podnikatelských subjektů podle odvětví

Odvětví	2000	2006
Zemědělství	21 141	21 028
Průmysl	35 934	41 243
Stavebnictví	24 245	30 437
Obchod	71 658	72 366
Stravování a ubytování	10 025	12 333
Doprava a spoje	7 275	8 569
Finanční zprostředkování	7 780	7 810
Činnosti v oblasti nemovitostí	25 347	38 144
Veřejná správa	1 055	17 288
Školství	2 557	3 793
Zdravotní a sociální péče	3 401	3 898
Ostatní veřejné, sociální a zdravotní služby	16 564	20 028

Zdroj: ČSÚ, 2007; vlastní úprava

Zdaleka nejpočetnější skupinou podnikatelských subjektů podle právní formy jsou živnostníci a podnikající fyzické osoby (203 334). Podstatně menší zastoupení mají pak společnosti s ručením omezeným (19 166), akciové společnosti (1432), veřejně obchodní společnosti (580). Dále se ještě na podnikání podílejí samostatně hospodařící rolníci (12 578), družstva (848), příspěvkové organizace (1 433) a nadace a nadační fondy (315).

²⁸ (ČSÚ, 2007)

Převážná většina subjektů je tvořena podniky s méně než 5 zaměstnanci (95%), počet podniků zaměstnávajících více jak 500 osob byl v roce 2006 sedmdesát čtyři.²⁹

2.2 Olomoucký kraj

2.2.1 Obecná charakteristika Olomouckého kraje

Olomoucký kraj (OK) je jedním ze 14 krajů ČR a rozkládá se ve střední a severní části Moravy. Z hlediska klasifikace územních statistických jednotek se řadí do NUTS III. Grafické znázornění polohy Olomouckého kraje je znázorněno v přílohách č. 10 a 11. Kraj je tvořen pěti okresy a sídlo má v *Olomouci*. Dále se v OK nachází 13 obcí s rozšířenou působností a 397 obcí. Kraj se rozkládá na 5 267 km² a k 31.12. 2007 zde žilo 641 791 obyvatel. Počet obyvatel v jednotlivých okresech je uveden v tabulce 2.3.³⁰

Tabulka 2.3: Počet obyvatel v Olomouckém kraji podle okresů (stav k 31. 12. 2007)

Okres	Počet obyvatel
Jeseník	41 565
Olomouc	230 607
Prostějov	109 979
Přerov	135 165
Šumperk	124 475

Zdroj: ČSÚ, 2008; vlastní úprava

Geografické členění kraje je velmi pestré. Dá se říci, že nížinatý střed kraje, Haná, je ze všech stran obklopen horami. Na severu jsou to Jeseníky s nejvyšší horou Moravy Praděd (1491 m.n.m), na západě se rozkládá Českomoravská vrchovina a na východě jsou to pak Oderské vrchy. Kraj z velké části odvodňuje řeka Morava, jen za pohořím Jeseníků odvodňuje oblast řeka Odry.

2.2.2 Demografický vývoj regionu

Již od počátku devadesátých let minulého století počet obyvatel kraje klesal. Bylo to dáno především přirozeným demografickým vývojem a stěhováním z regionu. V roce 2007 se však trend obrátil a byl zaznamenán celková přírůstek obyvatel oproti roku 2006 o 473 osob. V Olomouckém kraji se v roce 2007 narodilo 6 950 dětí a zemřelo 6 458 osob. Tento příznivý trend, kdy převyšuje počet narozených nad počtem zemřelých, pokračuje již

²⁹ (ÚRR SM, 2007, s. 42, 43)

³⁰ (ČSÚ, 2008)

několik let. Je však nutné říci, že se neustále snižuje počet obyvatel ve věkové hranici 0 – 14 (14,4 % z celkového počtu) a naopak roste podíl věkové skupiny 65+ (14,5 %), čímž se i zvyšuje průměrný věk obyvatelstva (40,1 let).³¹

Do budoucna můžeme očekávat stárnutí populace, jako jev projevující se v celé ČR a mírný nárůst celkového počtu obyvatel, vlivem zvýšené porodnosti a migrace. Očekávaná délka života byla v roce 2007 79,7 roků u žen a 73,2 roku u mužů.

2.2.3 Ekonomický vývoj regionu

Olomoucký kraj je z ekonomického hlediska *průmyslovou oblastí s rozvinutými službami*. Ekonomika se dá hodnotit jako stabilní a dostatečně rozmanitá, přesto se v celorepublikovém srovnání ekonomik pohybuje společně s Karlovarským krajem na posledních místech hodnocení. Na tvorbě hrubého národního produktu se Olomoucký kraj v roce 2006 podílel pouze 4,7 % a v přepočtu na obyvatele dosahoval pouze 74,2% republikového průměru.³² Srovnání podílů jednotlivých krajů na HDP České republiky je uvedeno v tabulce 2.4.

Tabulka 2.4: Podíl krajů na HDP ČR v roce 2006 (v %)

Hl.m Praha	24,0
Středočeský	10,4
Moravskoslezský	10,4
Plzeňský	5,0
Jihomoravský	10,0
Ústecký	6,5
Liberecký	3,5
Jihočeský	5,5
Vysočina	4,2
Zlínský	4,7
Královehradecký	4,7
Pardubický	4,1
Olomoucký	4,7
Karlovarský	2,2

Zdroj: ČSÚ, 2007, vlastní úprava

³¹ <http://www.businessinfo.cz/>

³² tamtéž

Průměrná mzda byla v roce 2007 u fyzických osob 18 508 Kč, což znamenalo předposlední místo v rámci krajů ČR. Tato úroveň hrubých mezd činila pouze 85,3 % republikového průměru. Srovnání úrovní mezd je uvedeno v tabulce č. 2.5.

Tabulka 2.5: Průměrné měsíční hrubé mzdy V ČR podle krajů (v Kč)

Kraj	Hrubá mzda
Hl.m Praha	26 809
Středočeský	21 628
Moravskoslezský	20 069
Plzeňský	20 046
Jihomoravský	19 879
Ústecký	19 569
Liberecký	19 498
Jihočeský	19 113
Vysočina	18 964
Zlínský	18 760
Královehradecký	18 601
Pardubický	18 594
Olomoucký	18 504
Karlovarský	18 139

Zdroj: ČSÚ, 2008; vlastní úprava

Míra nezaměstnanosti dosáhla ke konci roku 2007 v Olomouckém kraji 6,73 %. Což je pátý nejhorší výsledek mezi kraji ČR (průměr pro ČR činil 5,98 %). Struktura nezaměstnanosti je velmi odlišná podle jednotlivých okresů i podle pohlaví. Míra nezaměstnanosti u žen činila 8,42 %, zatímco u mužů činila pouze 5,46 %. Nezaměstnanost podle okresů je uvedena v tabulce č. 2.6.³³

---

³³ (ČSÚ, 2008)

Tabulka 2.6: Míra nezaměstnanosti v Olomouckém kraji podle okresů (v %)

Okres	Míra nezaměstnanosti v %
Jeseník	11,1
Olomouc	5,5
Prostějov	4,2
Přerov	8,4
Šumperk	5,2

Zdroj: ČSÚ, 2008, vlastní úprava

Z tabulky je patrné, že nejhůř na tom je okres Jeseník, který má zdaleka největší procento nezaměstnanosti. To je dáno především díky jeho nevýhodnou polohou, dopravní nedostupnosti i narušením hospodářského a sociálního života. Tento okres má ovšem velmi dobrou perspektivu v oblasti lázeňství a rozvoje cestovního ruchu a sportovních aktivit.

Na míře nezaměstnanosti se největší mírou podílejí osoby vyučené a to 44,1 %, osoby se základním vzděláním či bez vzdělání – 29,3 %, nejméně pak osoby se středním odborným vzděláním bez maturity - 1 % a osoby s vyšším vzděláním, rovněž 1 %.³⁴ Celkový přehled nezaměstnaných podle vzdělání je uveden v tabulce 2.7.

Tabulka 2.7: Počet nezaměstnaných podle vzdělání (v %)

Základní vzdělání a bez vzdělání	29,3
Střední odborné bez maturity	1,0
Vyučení	44,1
Vyučení s maturitou	4,1
Úplné střední s maturitou	2,9
Střední odborné s maturitou	14,5
Vyšší vzdělání	1,0
Vysokoškolské vzdělání	3,1

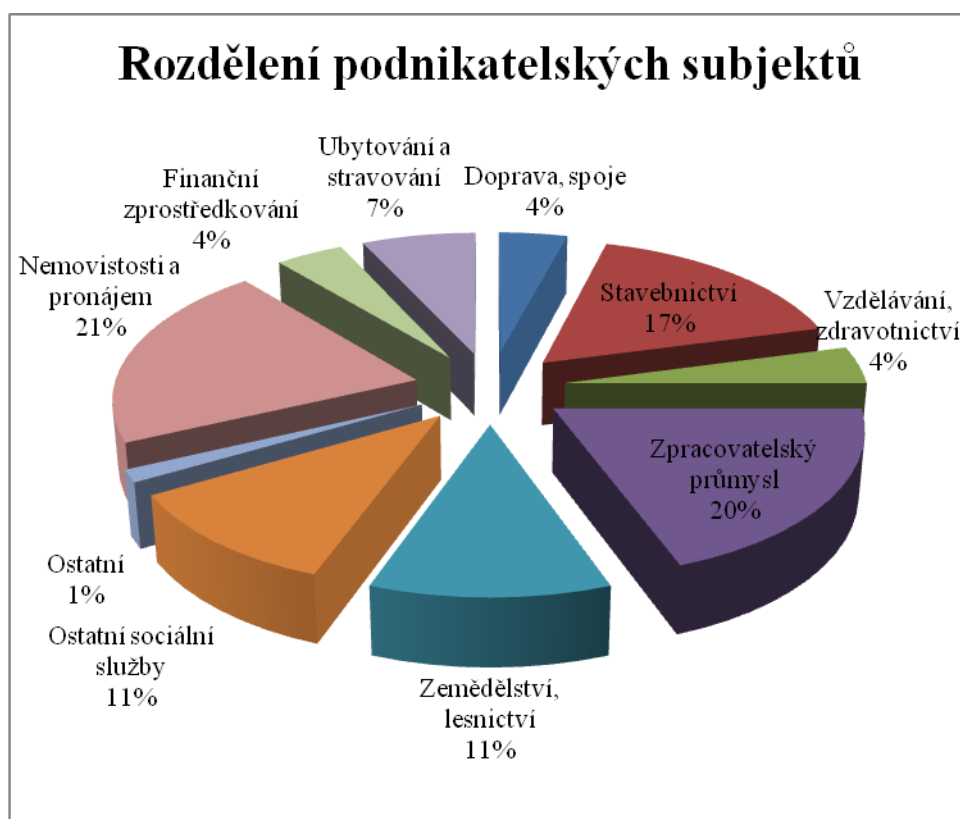
Zdroj: <http://portal.mpsv.cz/sz/stat/abs/ksa>, 2008; vlastní úprava

³⁴ (ÚRR SM, 2007, s. 33)

2.2.4 Podnikatelské prostředí

V Olomouckém kraji bylo v roce 2007 registrováno 132 139 podnikatelských subjektů. Lze tedy říci, že každý šestý obyvatel kraje v roce 2007 podnikal. Například v okrese Jeseník připadalo 225 podnikatelů na 1000 obyvatel. Nejvíce byli podnikatelé činní v terciární sféře, kde jejich podíl činil téměř 60%, sekundární sféra zahrnovala 30% podnikatelů a zbylých 10% se pak zabývalo podnikáním v primárním sektoru ekonomiky.³⁵ Rozdělení podnikatelů podle druhu podnikání v Olomouckém kraji je vyobrazeno v grafu 2.1.

Graf 2.1: Rozdělení podnikatelských subjektů (v %)

Zdroj: ČSÚ, 2007; vlastní úprava

Podíl primárního sektoru na HDP je v porovnání s EU nadprůměrně vysoký (8%), stejně tak i podíl sekundárního sektoru (25,7%). Naopak terciární sektor (66,3%) se podílí na HDP relativně méně než je tomu tak v celé ČR a v EU. Míra ekonomické aktivity obyvatel se pohybuje kolem 60%. Nejvyšší míra (neustále rostoucí) ekonomicky aktivních je mezi

³⁵ (ČSÚ, 2008)

vysokoškolsky vzdělanými obyvateli, naopak nejnižší je u osob se základním vzděláním či bez vzdělání.

2.2.5 Cestovní ruch

Cestovní ruch představuje jeden z **největších rozvojových potenciálů** jak kraje, tak i celého regionu soudržnosti. V současnosti tento potenciál však není zcela naplňován. Olomoucký kraj má velkou perspektivu v oblasti cestovního ruchu a rekreačního sportu. Strategicky výhodná poloha, dopravní dostupnost, rozvinutá infrastruktura, dostatek kvalifikovaných pracovních sil, posílení konkurenceschopnosti a i podmínky pro vstup zahraničních investorů mají vliv na rozvoj regionu.

Jak je vidět v tabulce č. 2.8, návštěvnost v hromadných ubytovacích zařízeních má mírně vzestupný trend. **Největší počet návštěvníků** přijíždí tradičně ze Slovenska, Polska, Německa, Rakouska, Itálie, Holandska a dalších států.

Tabulka 2.8: Počet hostů v hromadných ubytovacích zařízeních v OK

Rok	Počet hostů
2 004	417 663
2 005	414 910
2 006	430 839
2 007	436 150

Zdroj: ČSÚ, 2008; vlastní zpracování

V OK k 31. 12. 2006 fungovalo 343 hromadných ubytovacích zařízení. Z této kapacity bylo 168 hotelů a penzionů, dále pak 11 kempů, 69 turistických ubytoven a 95 ostatních nespecifikovaných zařízení.³⁶ Celkem ubytovací zařízení disponovaly více než 19 000 lůžky. Nejvíce zařízení pak bylo provozováno v okresech Jeseník a Šumperk, což souvisí s jejich polohou v hornaté oblasti kraje.

Region nabízí nepřehlednou **možnost turistického vyžití**. Jedná se například o historické památky jako např. hrady (Bouzov, Helfštýn, Štenberk), zámky (Úsov, Velké Losiny, Jánský Vrch). Historické město Olomouc a jeho sloup Nejsvětější Trojice je zapsán ve fondu UNESCO. V Olomouci se rovněž nachází množství církevních staveb, historicky, architektonicky a umělecky významných objektů. Rozvinuté lázeňské služby stojící na dlouhé tradici rovněž lákají množství klientů, respektive turistů. V roce 2007 navštívilo

---

³⁶ (ČSÚ, Olomouc, 2007)

lázeňská zařízení OK 50 816 osob.³⁷ Bohatá tradice lidových svátků a zvyků rovněž zvyšuje turistickou atraktivitu regionu. Sportovní vyžití se soustřeďuje na budování cyklostezek, hypostezek, moderních koupališť a přírodních ploch pro vodní sporty. Horská turistika a především pak zimní sporty jsou situovány do pohoří Jeseníků a Beskyd s bezpočtem lyžařských středisek (Praděd, Červenohorské sedlo, Petříkov, Ramzová atd.)

2.2.6 Životní prostředí

Masivní restrukturalizace ekonomiky, velké investice do rekonstrukce zdrojů znečišťování ovzduší a klesající podíl průmyslu na úkor služeb mají podstatný vliv na **dlouhodobé zlepšování stavu ovzduší**. Stav ovzduší a především emisní zatížení je ovšem v OK značně nerovnoměrné, neboť větší zatížení se nachází zejména v jižní části kraje, v okresech Olomouc a Prostějov. Problémem zůstává stav povrchových vod, jejichž stav není uspokojivý.

Od počátku 3. tisíciletí byly na území kraje realizovány investice na ochranu ovzduší, klimatu a především investice v oblasti efektivního nakládání s odpady. Region vykazuje **vysokou produkci odpadů a nebezpečných odpadů**, i když jejich objem neustále mírně klesá. Jejich ekologicky šetrná likvidace a alternativní formy nakládání s odpady v čase výrazně stoupá. Množství odpadů a způsob jejich likvidace je uveden v tabulce č. 2.9. Stále však existují staré ekologické zátěže spojené se spontánně založenými skládkami, kde existuje riziko kontaminace spodních vod.

Tabulka 2.9: Produkce a nakládání s odpadem na území Olomouckého kraje v roce 2006 (v tis. tun)

	Ostatní odpad	Nebezpečný odpad
Produkce odpadu celkem	1 561,6	51,3
Úprava nebo využití odpadu	1 047,0	31,0
Odstranění skládkování	284,4	10,1
Odstranění spalováním	230,2	10,2

Zdroj: VÚV T.G.M, 2007; vlastní zpracování

³⁷ (ČSÚ, 2008)

V OK existují dvě chráněné krajinné oblasti. Jsou to Jeseníky s rozlohou 74 000 ha (oblast zasahuje i do kraje Moravskoslezského) a Litovelské Pomoraví, jež má rozlohu 9 600 ha, a rozkládá se na březích řeky Moravy. Jde o rozsáhlý komplex lužních lesů s celou řadou vzácných druhů rostlin a živočichů, který má v případě povodní chránit okolní města před přívalem vody. Celou oblastí vede mnoho turistických a cyklistických tras. Samotná řeka Morava nabízí vodákům krásné, avšak poměrně náročné koryto. Celkově se na území OK nachází 136 maloplošných chráněných území.³⁸

---

³⁸ (ÚRR SM, 2007)

3 Realizace ROP Střední Morava v Olomouckém kraji na příkladu vybraného projektu

3.1 Základní specifikace projektu

Pro praktickou část bakalářské práce bylo zvoleno představení vybraných částí projektového záměru „*Cyklostezka mikroregionu Zlatohorsko, bezpečná obec Mikulovice, optimalizace vedení Moravské stezky*³⁹ – II. etapa“. Předkládaný záměr je poslední etapou komplexního projektu, který řeší bezpečné spojení dvou obcí pro pravidelně se přepravující uživatele a je součástí optimalizace vedení Moravské dálkové stezky. Jedná se o druhou etapu výstavby cyklistických stezek podél řeky Bělá o celkové délce 671 m. První etapa projektu byla již realizována v roce 2007. V současné době (duben 2008) je podaná žádost o schválení dotace na Úřad regionální rady a výstavba je plánována po podpisu smluv na druhou polovinu roku 2008.

3.1.1 Název projektu a lokalizace místa projektu

Projekt *Cyklostezka mikroregionu Zlatohorsko, bezpečná obec Mikulovice, optimalizace vedení Moravské stezky – II. etapa* byl zpracován a předložen do druhé výzvy ROP NUTS II SM, prioritní osa 1 – Doprava, oblast podpory - 1.3 Bezmotorová doprava. V současné době (duben 2008) je očekáváno vyjádření *Výboru Regionální rady regionu soudržnosti Střední Morava*, zda projekt schválí a poskytnou mu finanční dotaci. Předpokládá se, že dotace z ROP SM bude činit 85 % uznatelných nákladů a obec Mikulovice se bude podílet na úhradě nákladů zbylými 15 % z vlastních zdrojů.

Projekt by byl v případě schválení realizován na území obce Mikulovice, která spadá do mikroregionu Zlatohorsko, okres Jeseník (LAU I), kraj Olomoucký (NUTS III) a regionu soudržnosti Střední Morava (NUTS II). Mapa realizace projektu je znázorněna v přílohách č. 12 a 13. Zpracovatelem projektu je *Regionální agentura pro rozvoj Střední Moravy*,

---

³⁹ *Moravská stezka* tvoří spolu s tzv. *Jantarovou stezkou* páteř Moravsko-slezských dálkových cyklotras, které protínají Slezsko a Moravu od severu k jihu a jejich celková délka je přes tisíc kilometrů. Tyto cyklotrasy, které se setkávají v Olomouci, mají být v budoucnosti součástí panevropských cyklotras – Euro-vela č. 6 (Normandie – Černé moře) a Euro-vela č. 9 (Baltské moře – Jaderské moře).

Olomouc. Žádost o dotaci byla podána v únoru 2008 a v případě schválení je realizace plánována na druhou polovinu roku 2008.

3.1.2 Zdůvodnění realizace projektu

Mezi obcemi Mikulovice a Hradec-Nová Ves v současné době neexistuje bezpečné spojení pro cyklisty. Ti musí využívat silnici I/44, což je komunikace první třídy se značným provozem, kde je neustálá hrozba úrazu, nebo volit objízdnou trasu s velkým výškovým převýšením. Tento fakt demotivuje zvýšené používání jízdního kola jako dopravního i rekreačního prostředku. Vzhledem k tomu, že silnice I/44 byla shledána jako nezpůsobilá pro společný provoz motorových vozidel a cyklistů, je záměrem projektu vybudování takové trasy pro cyklisty, která by splňovala poptávku cyklistů po bezpečné spojnici místa bydliště a místa zaměstnání, škol atd. Stávající síť komunikací pro cyklisty je nedostačující, a proto by nový úsek cyklostezky tento problém pomohl odstranit. Projekt počítá s využíváním stezky zhruba sto cyklisty za 24 hodin. Mezi potenciální uživatele pak patří cykloturisté a návštěvníci regionu, pravidelně dojíždějící do práce a škol, obyvatelé cestující za sportovním a kulturním vyžitím a samotní obyvatelé regionu.

3.1.3 Cíle projektu

Hlavním cílem projektu je zlepšení podmínek pro cyklistickou dopravu, která je nejšetrnější k životnímu prostředí, a využití cyklistické dopravy při obsluze území a jako volnočasové aktivity.⁴⁰

Projekt nabízí vybudování kvalitních asfaltobetonových cyklistických komunikací, které zatraktivní cyklistickou dopravu v očích veřejnosti. Stezka má návaznost na dopravně nezatížené komunikace II. a III. třídy a vede po významných místech v okolí, tudíž se hodí i pro volnočasovou aktivitu. Podrobný popis **specifických cílů** je následující.⁴¹

- Zvýšení bezpečnosti zranitelných účastníků silničního provozu jejich segregací do samostatné komunikace pro cyklisty a chodce.
- Zvýšení úrovně a kvality úseku páteřní cyklotrasy.

---

⁴⁰ (Regionální agentura pro rozvoj střední Moravy, 2008, s. 31)

⁴¹ tamtéž

- Zlepšení vzájemné dostupnosti mezi Hradcem-Novou Vsí a Mikulovicemi pro efektivní způsob dopravy.
- Prohloubení rozvoje cestovního ruchu prostřednictvím cykloturistiky, která nezatěžuje životní prostředí.
- Zvýšení podílu žáků a studentů využívající cyklistiku při dojíždění do školy.
- Zmírnění negativních vlivů motorové dopravy na životní prostředí a veřejné zdraví snížením jeho podílu.
- Udržitelný rozvoj dopravy.
- Ekonomický rozvoj regionu.

Cyklistická doprava jako celek má řadu pozitivních přínosů. Jde o přínosy hospodářské, politicko- ekonomické, sociální a ekologické. Jízda na kole je dostupná pro všechny vrstvy obyvatel bez ohledu na stáří či ekonomickou situaci jednotlivce, má příznivý dopad na zdraví a nemocnost obyvatel a zejména snižuje negativní externí náklady motorové dopravy.

3.1.4 Vazba projektu na programové dokumenty

Národní úroveň

Realizace projektu cyklostezky plně odpovídá strategickému cíli *Vyvážený rozvoj území*, jež je formulován v *Národním strategickém referenčním rámci ČR 2007 – 2013*. Má dále přímou vazbu na prioritu *Zlepšení dopravní dostupnosti*, která má za cíl posílení obslužnosti dopravou a dopravní obslužnosti, rozvoj environmentálně šetrné dopravy.

Návrh projektu cyklostezky se plně slučuje s globálním cílem *ROP SM*, jímž je zvyšování ekonomické vyspělosti, zlepšení konkurenceschopnosti regionu soudržnosti střední Morava a životní úrovně jeho obyvatel. Naplňuje specifické cíle 1 a 3, jimiž je zajištění efektivní, flexibilní a bezpečné dopravní infrastruktury v rámci regionu soudržnosti Střední Morava a spolehlivé, kvalitní a integrované veřejné dopravní služby, respektive zlepšení atraktivnosti regionu soudržnosti Střední Morava pro účely cestovního ruchu zlepšením jeho infrastruktury, služeb, informovanosti a propagace.⁴² Projekt konkrétně spadá do *prioritní osy číslo 1 Doprava, oblast podpory 1.3 Bezmotorová doprava*.

---

⁴² (ÚRR SM, 2007, s. 84)

Projekt cyklostezky je plně v souladu s dopravní politikou ČR na léta 2005 – 2013, schválenou usnesením vlády ČR č. 882 z roku 2005, konkrétně s *Prioritou 5 Podpora rozvoje dopravy v regionech*, specifický cíl 5.3 *Využití možnosti nemotorové dopravy* a s *Národní strategií rozvoje cyklistické dopravy ČR*, schválenou usnesením vlády ČR č. 678 z roku 2004.

Záměr spadá do prvních třech priorit a těmi jsou:

- Priorita č. 1 – Rozvoj cyklistiky jako rovnocenného prostředku dopravní obsluhy území, Cíl 1.2 – Zvyšování bezpečnosti zranitelných účastníků silničního provozu.
- Priorita č. 2 – Rozvoj cyklistiky pro posílení cestovního ruchu, Cíl 2.1 – Vytváření podmínek k podpoře cykloturistiky.
- Priorita č. 3 – Rozvoj cyklistiky pro posílení ochrany ŽP a zdraví, Cíl 3.1 – Rozvoj cyklistiky v území⁴³

Regionální a lokální úroveň

Na regionální úrovni je projektový záměr v souladu s dokumentem *Program rozvoje územního obvodu Olomouckého kraje*. Projekt odpovídá prioritě 4.1 *Zlepšení dopravní obslužnosti kraje*. Na úrovni lokální pak projekt spadá do *Prioritní osy č. 2 - Budování potřebné infrastruktury*, která je součástí *Strategie rozvoje mikroregionu Zlatohorsko*.

3.1.5 Realizátor projektu

Realizátorem projektu je obec **Mikulovice**, která bude rovněž investorem a vlastníkem komunikace. Obec bude odpovědná za její udržitelný rozvoj, správu a údržbu. Partnery obce při přípravě a realizaci projektu jsou mikroregion *Zlatohorsko* a Základní škola Mikulovice. Mikroregion se zapojil do projektu v **předinvestiční fázi** poskytnutím veškeré součinnosti v procesu projektové přípravy, především vyhledáváním optimální trasy, celkovou organizací projektu a iniciativou při získávání potřebných prostředků pro jeho realizaci. V **provozní fázi** se pak mikroregion bude podílet na propagaci cyklostezky. Základní škola se zapojila rovněž v předinvestiční fázi, a to vyhledáváním optimální trasy cyklostezky se zaměřením na bezpečnost žáků při cestě do a ze školy. V provozní fázi se

---

⁴³ (Regionální agentura pro rozvoj střední Moravy, 2008, s. 26)

bude rovněž podílet na propagaci cyklostezky a možnostech jejího využívání obyvateli především z řad školáků.

3.2 Aktivita projektu

3.2.1 Předinvestiční fáze

V předinvestiční fázi projektu se jedná především o kvalitní přípravu a formulaci projektové žádosti do ROP SM a zajištěním spolufinancování záměru. K tomuto slouží vypracovaná studie proveditelnosti. Kromě schválení dotací z ROPu SM projekt musí v rámci předinvestiční fáze v letech 2004 - 2008 projít několika dalšími milníky. Těmi jsou:⁴⁴

- listopad 2004 – rozhodnutí pro projekt,
- listopad 2005 – zpracování dokumentace pro územní rozhodnutí,
- srpen 2006 – územní rozhodnutí,
- září 2006 – zpracování dokumentace pro stavební povolení,
- březen 2007 – stavební povolení,
- únor 2008 – podání žádosti do ROP včetně povinných příloh,
- červenec 2008 – výběr dodavatele a podpis smlouvy (v případě schválení dotace).

3.2.2 Investiční fáze

Pokud se podaří získat dotaci z ROP SM, bude v této fázi projekt realizován. Jak již bylo uvedeno výše, záměr spadá do prioritní osy 1, oblast podpory 1.3 Bezmotorová doprava a způsobilé výdaje dosáhnou částky 3, 067 mil. Kč. Při realizaci projektu budou vytvořeny výstupy, jež jsou uvedeny v kapitole 3.5.

---

⁴⁴ (Regionální agentura pro rozvoj střední Moravy, 2008, s. 24)

3.2.3 Provozní fáze

Tato fáze bude probíhat po dokončení stavby cyklostezky a po zahájení jejího pravidelného provozu na ní. Obec Mikulovice se ze žadatele o dotaci stane jejím příjemcem a bude muset dodržovat povinnou publicitu projektu, to je informování veřejnosti o tom, že projekt je financován ze strukturálních fondů EU. Na konci a na začátku stezky budou po dobu udržitelnosti projektu umístěny dvě vysvětlující tabulky. Předpokládá se, že cyklostezka bude sloužit minimálně 30 let. Po této době bude asi zapotřebí přistoupit k její částečné rekonstrukci. Provoz, údržbu a případnou obnovu povrchu stezky bude zajišťovat obec Mikulovice.

V případě realizace záměru se počítá s dvěma úseky navazujících cyklostezek v příhraničí s Polskem. Tyto projekty jsou připravované společně s polskou stranou a zvažuje se podání žádosti o finanční podporu do OP Přeshraniční spolupráce ČR – Polsko v září 2008.

Naopak, v případě že záměr schválen nebude, bude to znamenat několik negativních aspektů, které by trasa cyklostezky řešila. Těmito aspekty jsou:⁴⁵

- přetrvávání bezpečnostního rizika smíšeného provozu zranitelných účastníků a vozidel,
- nenaplní se cíl zajištění bezpečné cesty do školy a do práce ve spádové oblasti obce Mikulovice,
- nezvýší se atraktivita vedení Moravské stezky podél řeky Bělá v příjemném prostředí luk a lesa,
- nevytvoří se předpoklad pro zvýšení turistického ruchu.

3.3 Harmonogram projektu

Projekt „*Cyklostezka mikroregionu Zlatohorsko, bezpečná obec Mikulovice, optimalizace vedení Moravské stezky – II. etapa*“ bude postupně realizován ve třech fázích. Vstupuje zde celá řada vnějších faktorů, které jsou z celkového pohledu projektu klíčové a jejichž postupným vyřešením je možné dojít až k cílovému stavu. Mezi tyto vnější faktory patří zejména kvalitní zpracování veškeré dokumentace, stavební povolení, výběr kvalitního

---

⁴⁵ (Regionální agentura pro rozvoj střední Moravy, 2008, s. 25)

dodavatele stavebních prací, financování celého projektu, včetně spolufinancování ze strukturálních fondů EU, které je pro realizaci projektu klíčové, atd.⁴⁶ Podrobný popis jednotlivých postupů při realizaci projektu a jejich časový harmonogram je uveden v příloze č. 14.

3.4 Rozpočet projektu

Projekt bude financován ze strukturálních fondů EU, konkrétně z ERDF a rozpočtu obce Mikulovice.⁴⁷ Struktura financování a celkové náklady projektu jsou uvedeny v tabulce č. 3.1.

Tabulka 3.1 Finanční alokace projektu (v Kč)

Celkem	Dotace z rozpočtu Regionální rady regionu soudržnosti SM	Vlastní zdroje žadatele
3 076 697,00	2 615 192,45	461 504,55
100%	85%	15%

Zdroj: Regionální agentura pro rozvoj střední Moravy, 2008, s. 71; vlastní úprava

Celkové způsobilé náklady projektu jsou takové, na něž lze podat žádost z dotačního programu. V našem případě budování cyklostezky jsou veškeré investiční náklady způsobilé pro čerpání dotace. Jedná se především o stavební náklady, povinnou publicitu projektu, náklady na projektovou dokumentaci, DPH a další. Detailní rozpis všech investičních nákladů projektu je uveden v příloze č. 15.

Provozní náklady projektu byly na základě zkušeností provozovatele s údržbou a provozem jiných cyklostezek stanoveny na 25 000,- Kč ročně, a měly by zahrnovat údržbu zeleně, zimní údržbu, čištění, drobné opravy atd. V projektovém záměru nejsou plánovány žádné výnosy z realizace projektu, protože užívání cyklostezek je v ČR zdarma.

⁴⁶ (Regionální agentura pro rozvoj střední Moravy, 2008, s. 81)

⁴⁷ Obec Mikulovice se pokusí na financování z vlastních zdrojů získat dotaci ze Státního fondu dopravní infrastruktury.

Finanční krytí projektu v jeho realizační fázi bude zajištěno z vlastních zdrojů žadatele – rozpočtu obce Mikulovice. Výdaje budou rozděleny do let 2008 a 2009. Stejně tak i žádosti o platbu prostředků ze strukturálních fondů EU budou rozděleny na roky 2008 a 2009, jak je tomu uvedeno v tabulce č. 3.2.

Tabulka 3.2: **Harmonogram žádostí o platbu**

Rok	Datum předložení žádosti o platbu	Částka (v Kč)
2008	1. platba - 30.10.2008	938 409,28
2009	2. platba - 23.1.2009	1 676 783,17

Zdroj: Regionální agentura pro rozvoj střední Moravy, 2008, s.79; vlastní úprava

3.5 Výstupy, výsledky a dopady projektu

Výstupem projektu je 0,671 km nové cyklostezky s jedním odpočívadlem, jejímž smyslem je snížení počtu dopravních nehod na úsecích dotčených intervencí separací bezmotorové dopravy, zpřístupnění komunikace pro osoby se sníženou schopností pohybu, atd.

Výsledkem nově vybudované cyklostezky bude zintenzivnění cyklistické dopravy v dané oblasti. Po prvním roce užívání se počítá s počtem 20 cyklistů ve špičkové hodině.⁴⁸ Výsledkem bude rovněž zvýšení podílu cyklistů na přepravě do škol, zaměstnání či za volnočasovou aktivitou, poté co zjistí, že mají k dispozici bezpečnou, pohodlnou, přímou a rychlou trasu. Napojení na Moravskou stezku by mohlo do regionu přilákat větší množství cykloturistů, jež jsou sice malou, ovšem pravidelnou ekonomickou silou a tudíž by mohli být přínosem pro místní podnikatele.

Projekt bude mít řadu **pozitivních dopadů**. Jsou jimi především dopad na životní prostředí a na zdravotní stav obyvatel. Jelikož motorová doprava produkuje emise, jež mají za následek znečištění ovzduší, které vede k mnoha problémům a mimo jiné i k tvorbě tzv. skleníkových plynů, ovlivňujících stav klimatu nejen v místě vzniku ale i na celé planetě, je podpora bezmotorové dopravy naprosto opodstatněná.

⁴⁸ (Regionální agentura pro rozvoj střední Moravy, 2008, s. 36)

V oblasti zdraví obyvatel je prokázáno, že jízda na kole má kladný dopad na zdraví člověka. Jedná se například o snížení rizika srdečních onemocnění, vysokého krevního tlaku, obezity, zlepšení pohyblivosti, rovnováhy a další.

3.6 Udržitelnost projektu

Udržitelnost projektu znamená schopnost žadatele zajistit úspěšný chod projektu v rámci provozní fáze. Udržitelnost musí být naplněna ve třech rovinách a to: institucionální, finanční a provozní. Zodpovědnost za **institucionální udržitelnost** má obec Mikulovice. Vzhledem k tomu, že obec je silný veřejnoprávní subjekt s dlouholetými zkušenostmi s provozováním pozemních komunikací, lze předpokládat, že existence cyklostezky bude zajištěna po celou dobu referenčního období, které činí 30 let.

Finanční udržitelnost má za cíl prokázat, že projekt nevytvářející příjmy je životaschopný a to v dlouhodobém horizontu 30 let. Pro hodnocení finanční udržitelnosti se používají dynamické metody, které zohledňují faktor času a využívají diskontovaných příjmů z investice. Konkrétně jde o metodu čisté současné hodnoty (NPV) a metodu vnitřního výnosového procenta (IRR). Vzhledem k tomu, že projekt je **definován jako nevytvářející příjmy**, a tudíž nelze počítat s žádnými provozními výnosy, je nutné prokázat, z jakých zdrojů budou hrazeny provozní náklady. K úhradě ročních provozních nákladů (po dobu 30 let), které budou činit 25 000,- Kč se zavázala obec Mikulovice.

Za **provozní udržitelnost** je rovněž zodpovědná obec Mikulovice, která bude zajišťovat veškerou údržbu, opravy a prohlídky cyklostezky prostřednictvím svých stávajících zaměstnanců. Projekt v provozní fázi neklade žádné požadavky na vznik nových pracovních míst, žádnou pracovní činnost nebude třeba řešit outsourcingem. Opravy většího rozsahu a případnou obnovu (výměnu ohrusné vrstvy, apod.) bude provádět odborná firma vybraná v souladu s podmínkami zákona č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách.

Žadatel o dotaci – Obec Mikulovice bude majetek pořízený z dotace chránit před zničením a poškozením, chránit jej před odcizením, zneužitím nebo před neoprávněnými zásahy. Po dobu udržitelnosti projektu tento majetek (ani práva a povinnosti vyplývající z projektu) nepřevede na třetí osobu či jiného majitele (majetek nebude bezúplatně převeden, darován,

prodán, vyřazen z účetní evidence nebo zničen), nezatíží ho zástavním právem či věcnými břemeny ani nepoužije na jiné účely, které přímo nesouvisejí s předkládaným projektem.

3.7 Shrnutí a zhodnocení projektu

Projektová žádost byla podána na Úřad Regionální rady regionu soudržnosti Střední Morava v rámci druhé výzvy ROP SM, odpovídající výzvě z oblasti podpory bezmotorová doprava. Ukončení výzvy bylo 28. 2. 2008 a rozhodnutí o schválení projektu a poskytnutí dotace by mělo být známo během několika měsíců. Po eventuálním schválení projektového záměru by následujícím krokem byl podpis smlouvy o dotaci a následné zahájení investiční fáze realizace projektu. Předmětem projektu je realizace druhé etapy výstavby cyklistických stezek podél řeky Bělá o celkové délce 671 m. Předkládaný záměr jako poslední etapa komplexního záměru řeší zásadní problémy dalšího rozvoje cyklistické dopravy na území obce Mikulovice. Jednak je to bezpečné spojení dvou obcí pro pravidelně se přepravující uživatele a zároveň je stezka součástí optimalizace vedení Moravské dálkové stezky.

Hlavním cílem stavby 671 m nové cyklostezky je zlepšení podmínek pro cyklistickou dopravu, která je k životnímu prostředí nejšetrnějším způsobem dopravy, při obsluze území a jako volnočasovou aktivitu. Cyklostezka bude jistě mít vliv na udržitelný rozvoj dopravy, tak i ekonomický rozvoj regionu. Celkové investiční náklady projektu činí 3 076 697,- Kč jejich krytí bude zajištěno z dotace rozpočtu Regionální rady regionu soudržnosti Střední Morava (85 %) a z vlastních zdrojů žadatele (15 %). Předpokládané roční provozní náklady jsou 25 000 Kč. Finanční udržitelnost projektu je zajištěna na dobu 30-ti let, tedy po dobu trvání referenčního období z rozpočtu žadatele, tedy obce Mikulovice. Projekt nebude generovat žádné příjmy. Projekt bude mít celospolečenský význam v oblasti zdraví a bezpečnosti cyklistů a v oblasti ekonomické pro místní podnikatele a nepřímo i pro životní prostředí, jež nebude vystaveno škodlivým vlivům motorové dopravy.

Závěr

Cílem bakalářské práce bylo souhrnné zmapování problematiky regionální politiky EU se zaměřením na ROP Střední Morava, a jeho působení v Olomouckém kraji. Domnívám se, že cíl práce byl z hlediska struktury práce naplněn, protože v první kapitole je rozebrán význam, cíle, nástroje a finanční alokace regionální politiky EU a programování strukturální pomoci v ČR. Značná část kapitoly se zabývá představení ROP Střední Morava. Druhá kapitola se věnuje sociálně ekonomické charakteristice Olomouckého kraje, který jako kraj, jehož HDP je pod úrovní 75 % průměru HDP Evropské unie a tudíž může čerpat prostředky ze strukturálních fondů EU. Kraj v sobě skrývá velký potenciál především v oblasti rozvoje cestovního ruchu a infrastruktury. Efektivní využívání financí je proto pro Olomoucký kraj jeden ze zásadních aspektů jeho celkového rozvoje. Závěrečná, třetí kapitola je zaměřena na konkrétní využití Regionálního operačního programu NUTS II Střední Morava na příkladu vybraného projektu. Tímto projektem je druhá etapa Cyklostezky mikroregionu Zlatohorsko, bezpečná obec Mikulovice, optimalizace vedení Moravské stezky. Jsou zde uvedeny základní specifikace projektu, cíle projektu, cílové skupiny, řízení a realizace projektu a jeho etapizace. Tato kapitola obsahuje také výstupy, výsledky a dopady projektu, jakož i celkové shrnutí projektu.

Projekt byl podán ve druhé výzvě ROP Střední Morava. Důležité je podotknout, že celý časový harmonogram vyhlašování jednotlivých výzev byl kvůli zpoždění v rámci přípravné fáze programového cyklu, jež se promítá zejména ve zpracování dokumentů a přípravě řídicích struktur, posunut. Finanční prostředky, které byly pro rok 2007 připraveny nebudou vráceny zpět do evropské pokladny. Budou „přesunuty“ do dalšího roku, a o tyto peníze se zvětší objem prostředků, které budou v roce 2008 k dispozici. Zpoždění příprav, i když čelilo značné kritice ze všech stran, tak lze považovat za jakýsi „time-out“, čas, který můžeme využít k lepší přípravě stávajících projektů nebo přípravě projektů nových. Je nutno také vzít v úvahu, že zpoždění způsobené v rámci přípravy a implementace Regionálního operačního programu Střední Morava se následně projeví ve zvýšených nárocích na intenzitu a efektivitu čerpání prostředků skrze tento programový dokument v rámci pravidla n+3⁴⁹ do konce programovacího období 2007 – 2013.

---

⁴⁹ Pravidlo n+3 je platné do roku 2010. Poté bude opět uplatněno pravidlo n+2.

Seznam použité literatury

Knihy

- 1) CHVOJKOVÁ, A. – KVĚTOŇ, V. a kol. *Finanční prostředky strukturálních fondů EU v programovacím období 2007 – 2013*. Praha: IREAS, 2006. 179 s. ISBN 80-86684-43-1.
- 2) NOVOTNÁ, M. *Regionální politika EU*. 1. vydání. Ostrava: VŠB-TUO, 2007. 210 s. ISBN 978-80-248-1413-1.
- 3) MAREK, D. - KANTOR, T. *Příprava a řízení projektů strukturálních fondů Evropské unie*. Praha: Barrister & Principal, 2007. 240 s. ISBN 978-80-87029-13-8.
- 4) STRUNA, D. SMÍTAL, P. POCHMANOVÁ, P.. *Cyklostezka mikroregionu Zlatohorsko, bezpečná obec Mikulovice, optimalizace vedení Moravské stezky – II. etapa. Studie proveditelnosti*. Olomouc. Regionální agentura pro rozvoj Střední Moravy. 101 s.
- 5) WOKOUN, R. *Česká regionální politika v období vstupu do Evropské unie*. 1. vydání. Praha: VŠE, 2003. 328 s. ISBN 80-245-0517-7.

Elektronické publikace

- 6) EVROPSKÉ SPOLEČENSTVÍ. *Smlouva o založení Evropského hospodářského společenství* [online]. 1957. [cit. 26.3.2008]. Dostupné z: <<http://eur-lex.europa.eu/cs/treaties/dat/11957E/word/11957E.doc>>.
- 7) EUROPEAN COMMISSION. *Investing in our common future. The budget of European Union* [online]. 2007. [cit. 13.3.2008]. Dostupné z: <<http://ec.europa.eu/publications/booklets/move/62/en.pdf>>.
- 8) EUROPEAN COMMISSION. *Facing the challenge. The Lisbon strategy for growth and employment* [online]. Listopad 2004. [cit. 21.3.2008]. Dostupné z: <http://ec.europa.eu/growthandjobs/pdf/kok_report_en.pdf>.
- 9) EVROPSKÁ KOMISE. *Politika hospodářské soudržnosti 2007 – 2013. Poznámky a úřední texty* [online]. 2007. [cit. 26.2.2008]. Dostupné z: <http://bookshop.europa.eu/eubookshop/FileCache/PUBPDF/KN7606548CSC/KN7606548CSC_001.pdf>.

- 10) EVROPSKÁ SPOLEČENSTVÍ. *Amsterodamská smlouva, konsolidované znění. Článek 160.* [online]. 2002. [cit. 11.3.2008]. Dostupné z: <<http://www.mfcr.cz/cps/rde/xbcr/mfcr/Amsterdamc.pdf>>.
- 11) MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ ČR. *Průvodce fondy Evropské unie* [online]. 2005. [cit. 18.3.2008]. Dostupné z: <http://www.strukturalni-fondy.cz/uploads/documents/Rizeni_fondu_EU/RPS/pruvodce_fondy_oprava.pdf>.
- 12) MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ ČR. *Národní rozvojový plán ČR 2007 – 2013* [online]. 2006. [cit. 17.2.2008]. Dostupný z: <<http://www.strukturalni-fondy.cz/uploads/old/1141122325.materi-l-nrp---iii.-nrp-upraveny---str-113-a-124.pdf>>.
- 13) MINISTERSTVO ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ ČR. *Stav životního prostředí v jednotlivých krajích ČR v roce 2006, Olomoucký kraj* [online]. 2007. [cit. 14.4.2008] Dostupné z: <[http://www.cenia.cz/web/www/web-pub2.nsf/\\$pid/CENMSFNEU9WP/\\$FILE/olomoucky_2006_final_eb%5B1%5D.pdf](http://www.cenia.cz/web/www/web-pub2.nsf/$pid/CENMSFNEU9WP/$FILE/olomoucky_2006_final_eb%5B1%5D.pdf)>.
- 14) ÚŘAD REGIONÁLNÍ RADY REGIONU SOUDRŽNOSTI STŘEDNÍ MORAVA. *Regionální operační program regionu Soudržnosti Střední Morava verze 12* [online]. 2007. [cit. 20. 3. 2008]. Dostupné z: <http://www.nuts2strednimorava.cz/upload.cs/c/c646ca74_0_rop_sm_verze_12.pdf>.
- 15) VLÁDA ČESKÉ REPUBLIKY. *Usnesení č. 245 k postupu přípravy ČR na čerpání finančních prostředků ze strukturálních fondů a z Fondu soudržnosti v letech 2007 – 2013* [online]. 2005. [cit. 24.2.2008]. Dostupné z: <http://www.strukturalni-fondy.cz/uploads/old/1110199895245_2005_usneseni_prilohy_programovani_fina_l_web.pdf>.

WWW stránky

- 16) *Businessinfo.cz Oficiální portál pro podnikání a export* [online]. Charakteristika Olomouckého kraje. 2008. [cit. 2008-03-21]. Dostupný z:

- <<http://www.businessinfo.cz/cz/clanek/olomoucky-kraj/charakteristika-olomouckeho-kraje/1000930/41072/>>.
- 17) ČSÚ - *Český statistický úřad Olomouc*. [online]. Obyvatelstvo Olomouckého kraje v roce 2007. 2008. [cit. 2008-03-21]. Dostupný z: <http://www.czso.cz/xm/redakce.nsf/i/obyvatelstvo_olomouckeho_kraje_v_roce_2007>.
  - 18) ČSÚ - *Český statistický úřad Olomouc* [online]. Nezaměstnanost v Olomouckém kraji 2008, 19. 01. 2008. [cit. 2008-03-21]. Dostupný z: <http://www.czso.cz/xm/redakce.nsf/i/nezamestnanost_v_olomouckem_kraji_k_31_prosinci_2007>.
  - 19) ČSÚ - *Český statistický úřad Olomouc* [online]. Každý šestý obyvatel Olomouckého kraje je podnikatel. 2008. [cit. 2008-03-21]. Dostupný z: <http://www.czso.cz/xm/redakce.nsf/i/kazdy_sesty_obyvatel_olomouckeho_kraje_je_podnikatel>.
  - 20) ČSÚ - *Odbor regionální analýz a informačních služeb Olomouc* [online]. Statistická ročenka Olomouckého kraje 2007. 2008. [cit. 14.4.2008] Dostupné z : <[http://www.czso.cz/xm/edicniplan.nsf/t/950045EC41/\\$File/13710107.pdf](http://www.czso.cz/xm/edicniplan.nsf/t/950045EC41/$File/13710107.pdf)>.
  - 21) *Ministerstvo pro místní rozvoj ČR* [online]. Fondy Evropské Unie: Regionální politika. 2007. [cit. 2008-03-15]. Dostupný z: <<http://www.strukturalni-fondy.cz/regionalni-politika>>.
  - 22) *NUTS2 Střední Morava* [online]. Stručný přehled operačních programů. 2006. [cit. 12.2.2008]. Dostupné z: <<http://www.nuts2strednimorava.cz/page/1755.programy-2007-2013/>>.
  - 23) *Olomoucký kraj* [online]. 2005 [cit. 2008-03-21]. Dostupný z: <<http://www.olomoucky.kraj.cz/encyklopedie/objekty1.phtml?id=48926&kraj=12>>.
  - 24) *Olomoucký kraj* [online]. Mapa kraje. 2006 [cit. 2008-03-21]. Dostupný z: <http://www.kr-olomoucky.cz/OlomouckyKraj/Vseobecné+informace+o+kraji/Mapa+kraje/mapa+kraje_CZ.htm?lang=CZ>.

Seznam zkratek

CF	Cohesion fund Fond soudržnosti
EIB	Evropská investiční banka
EIF	Evropský investiční fond
EK	Evropská komise
ERDF	European region development fund Evropský fond regionálního rozvoje
ESF	Evropský sociální fond
EU	Evropská unie
HDP	Hrubý domácí produkt
HSS	Hospodářská soudržnost a solidarita
LAU	Local administrative unit Místní správní jednotka
MF	Ministerstvo financí ČR
MMR	Ministerstvo pro místní rozvoj ČR
MV	Monitorovací výbor
NRP	Národní rozvojový plán ČR
NSRR	Národní strategický referenční rámec
NUTS	La Nomenclature des Unités Territoriales Statistiques Nomenklatura územních statistických jednotek
OK	Olomoucký kraj
OP	Operační program
PCO	Platební a certifikační orgán
ROP	Regionální operační program
SF	Strukturální fondy
SROP	Společný regionální operační program

Prohlášení o využití výsledků bakalářské práce

Prohlašuji, že

- byl jsem seznámen s tím, že na mou bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. – autorský zákon, zejména § 35 – užití díla v rámci občanských a náboženských obřadů, v rámci školních představení a užití díla školního a § 60 – školní dílo,
- beru na vědomí, že Vysoká škola báňská – Technická univerzita Ostrava (dále jen VŠB-TUO) má právo nevýdělečně ke své vnitřní potřebě bakalářskou práci užít (§ 35 odst. 3),
- souhlasím s tím, že jeden výtisk bakalářské práce bude uložen v Ústřední knihovně VŠB-TUO k prezenčnímu nahlédnutí a jeden výtisk bude uložen u vedoucího diplomové práce. Souhlasím s tím, že údaje o bakalářské práci, obsažené v Záznamu o závěrečné práci, umístěném v příloze mé diplomové práce, budou zveřejněny v informačním systému VŠB-TUO,
- bylo sjednáno, že s VŠB-TUO, v případě zájmu z její strany, uzavřu licenční smlouvu s oprávněním užít dílo v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona,
- bylo sjednáno, že užít své dílo – bakalářskou práci nebo poskytnout licenci k jejímu využití mohu jen se souhlasem VŠB-TUO, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly VŠB-TUO na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše).

V Ostravě dne 25. 4. 2008

.....
Jan Lachor

Adresa trvalého pobytu studenta:

Mahenova 621/16

790 01 Jeseník

Přílohy

- Příloha č. 1 Cíle a nástroje Politiky soudržnosti EU
- Příloha č. 2 Alokace finančních prostředků (v %)
- Příloha č. 3 Struktura programových dokumentů strukturálních fondů EU v ČR 2004 – 2006
- Příloha č. 4 Strategie NRP ČR 2007 - 2013
- Příloha č. 5 Struktura programových dokumentů strukturálních fondů ČR v období 2007 – 2013
- Příloha č. 6 Operační programy v ČR v letech 2007 - 2013
- Příloha č. 7 Prioritní osy a oblasti podpory ROP Střední Morava
- Příloha č. 8 Finanční alokace ROP SM podle priorit
- Příloha č. 9 Seznam partnerů pro přípravu ROP Střední Morava – složení pracovních skupin
- Příloha č. 10 Mapa ČR a Olomouckého kraje
- Příloha č. 11 Mapa Olomouckého kraje
- Příloha č. 12 Lokalizace místa projektu na mapě
- Příloha č. 13 Detail lokalizace místa projektu
- Příloha č. 14 Podrobný harmonogram realizace projektu
- Příloha č. 15 Přehled jednotlivých investičních nákladů projektu

Příloha č. 1

Cíle a nástroje Politiky soudržnosti EU

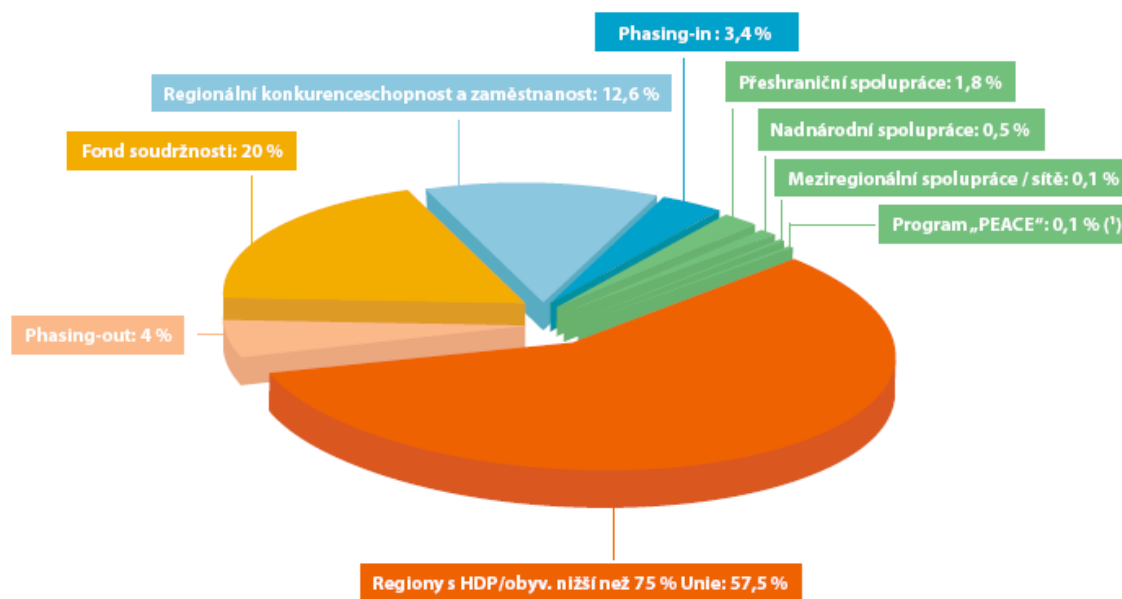
Cíle a nástroje Politiky soudržnosti EU			
2000 - 2006		2007 - 2013	
Cíle	Nástroje	Cíle	Nástroje
Fond soudržnosti	Fond soudržnosti	Konvergence	ERDF, ESF, Fond soudržnosti
Cíl 1 - Podpora rozvoje zaostávajících regionů	ERDF, ESF, EAGGF, FIFG		
• Cíl 2 - Podpora oblastí potýkajících se s restrukturalizací	ERDF, ESF	Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost	ERDF, ESF,
• Cíl 3 - Podpora politiky zaměstnanosti a vzdělání	ESF		
Interreg	ERDF	Evropská územní spolupráce	ERDF
Urban	ERDF		
Leader+	EAGGF-záruční		
Equal	ESF		
Rozvoj venkova a restrukturalizace odvětví rybolovu mimo cíl 1	EAGGF-záruční, FIFG		
9 cílů	6 nástrojů	3 cíle	3 nástroje

Zdroj: www.strukturální-fondy.cz, 2007

Příloha č. 2

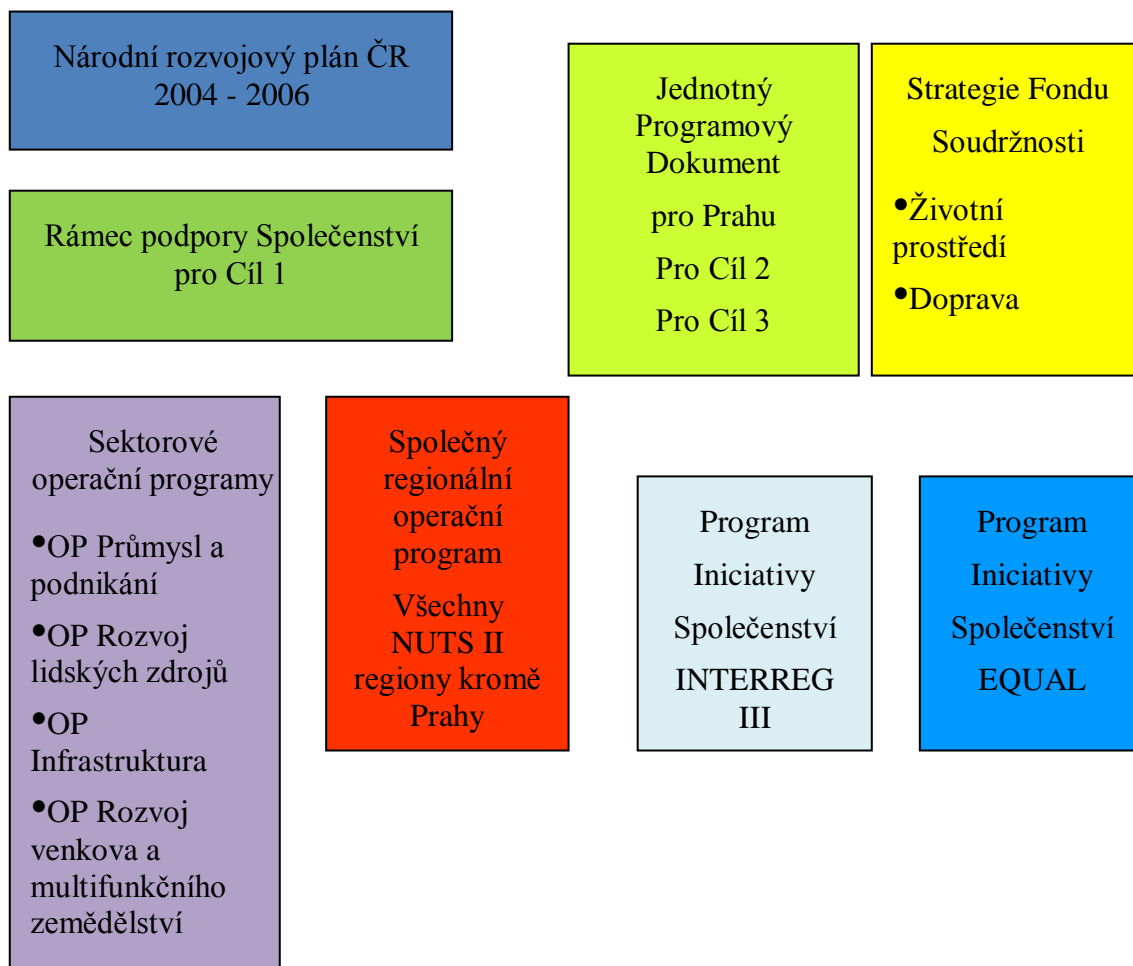
Alokace finančních prostředků (v %)

Zdroj: Evropská komise, 2008

Příloha č. 3

Struktura programových dokumentů strukturálních fondů EU v ČR 2004 – 2006

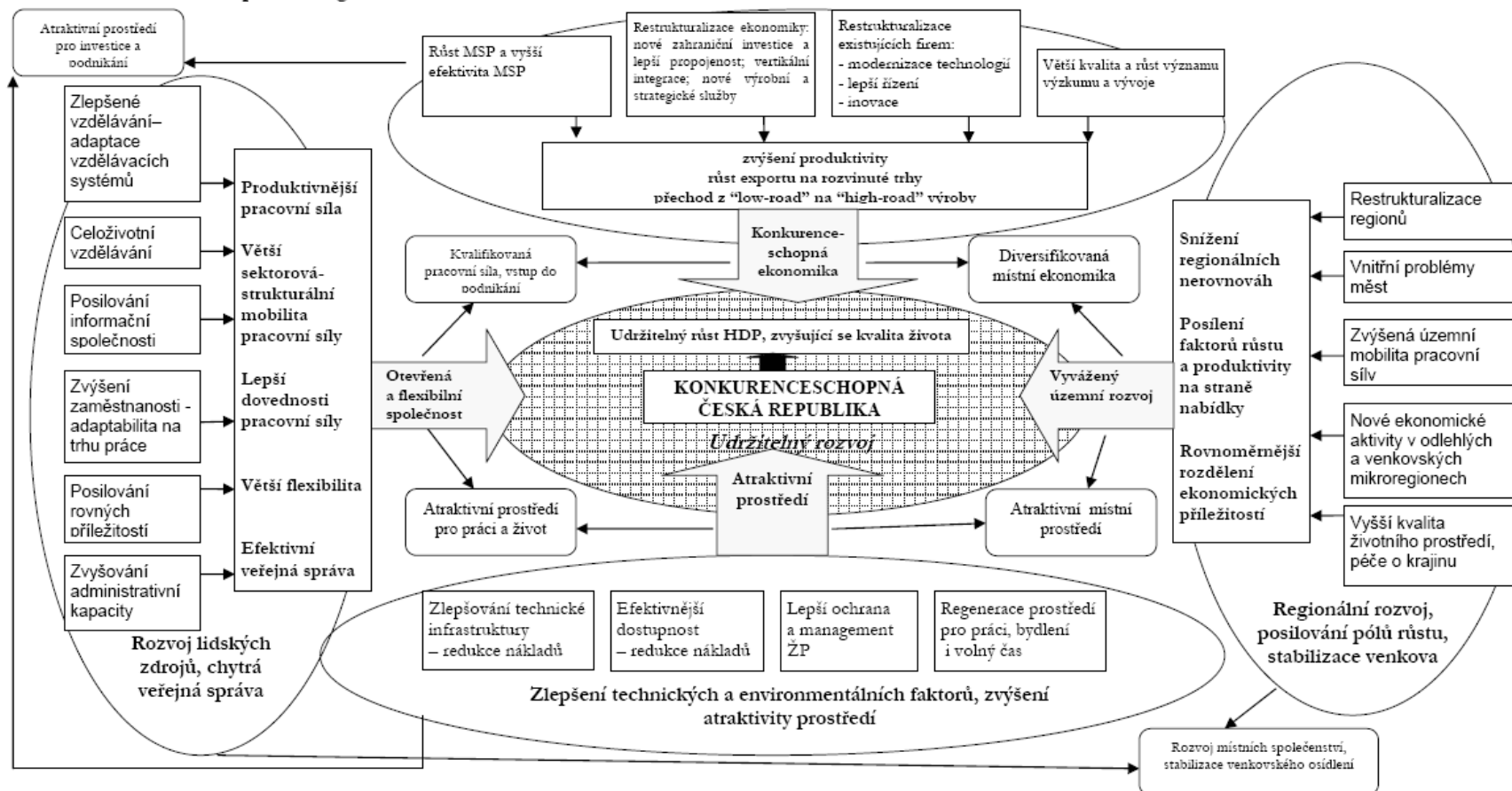

Zdroj: MMR, 2003; vlastní zpracování

Příloha č. 4

Strategie NRP ČR 2007 - 2013

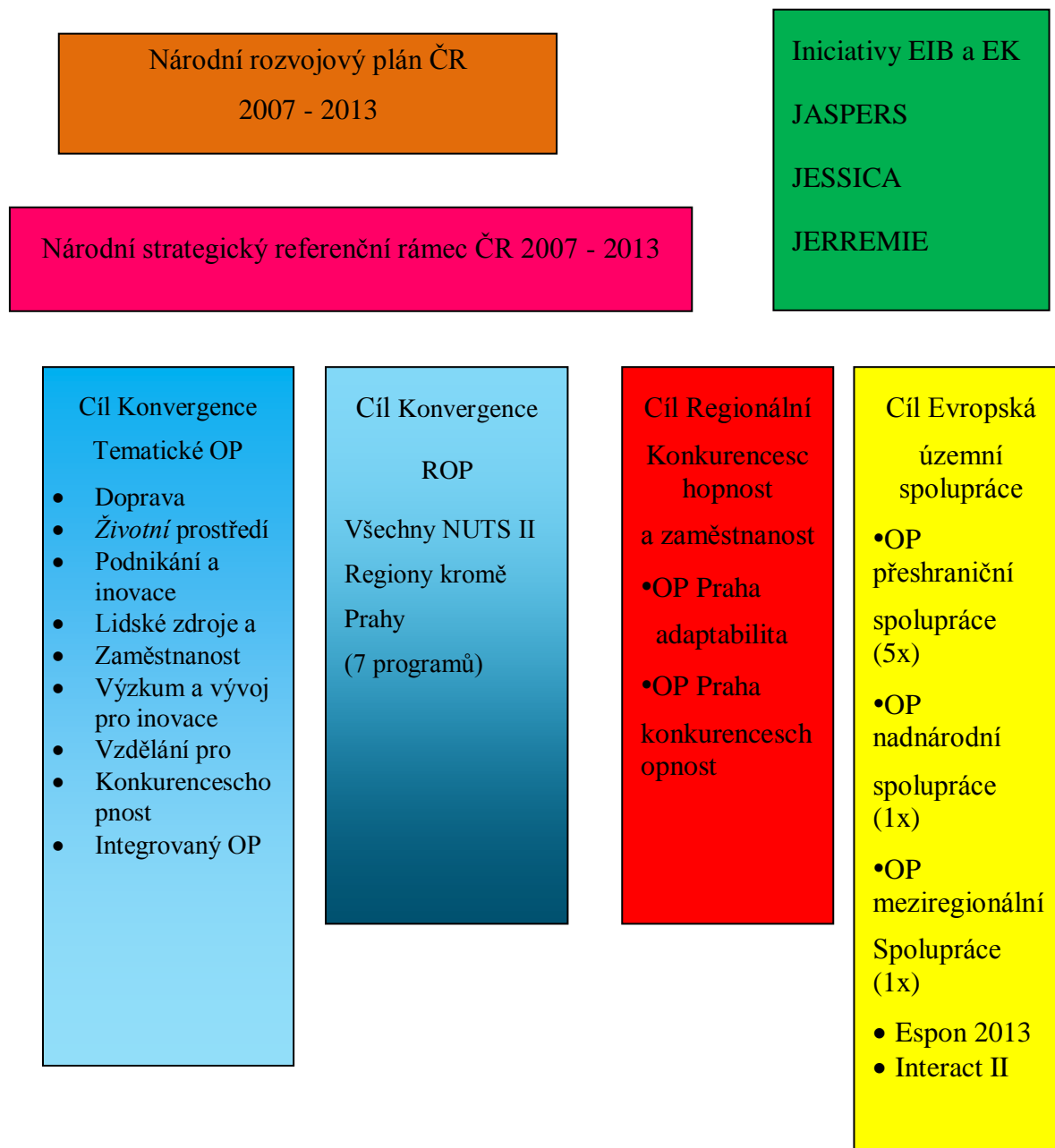
Detailní deskripce strategie

Zdroj: MMR, 2006

Příloha č. 5

Struktura programových dokumentů strukturálních fondů ČR v období 2007 – 2013

Zdroj: Fondy Evropské unie, 2008; vlastní zpracování

Příloha č. 6

Operační programy v ČR v letech 2007 - 2013

Cíl Konvergence	Cíl Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost	Cíl Evropské územní spolupráce
Tematické OP	OP Praha Konkurenceschopnost	OP Přeshraniční spolupráce ČR
OP Doprava	OP Praha adaptibilita	OP Přeshraniční spolupráce ČR
OP Životní prostředí		OP Přeshraniční spolupráce ČR
OP Podnikání a inovace		OP Přeshraniční spolupráce ČR
OP Výzkum a vývoj pro inovace		OP Přeshraniční spolupráce ČR
OP Lidské zdroje a zaměstnanost		OP Mezinárodní spolupráce
OP vzdělávání pro konkurenceschopnost		OP Nadnárodní spolupráce
OP Technická pomoc		ESPON 2013
Integrovaný operační program		INTERACT II
Regionální OP		
ROP NUTS II Severozápad		
ROP NUTS II Moravskoslezský		
ROP NUTS II Jihovýchod		
ROP NUTS II Severovýchod		
ROP NUTS II Střední Morava		
ROP NUTS II Jihozápad		
ROP NUTS II Střední Čechy		

Zdroj: NRP ČR 2007 – 2013, 2006; vlastní úprava

Příloha č.7:**Prioritní osy a oblasti podpory ROP Střední Morava**

Prioritní osa 1 Doprava	Prioritní osa 2 Integrovaný rozvoj a obnova regionu	Prioritní osa 3 Cestovní ruch	Prioritní osa 4 Technická pomoc
1.1 Regionální dopravní infrastruktura	2.1 Rozvoj regionálních center	3.1 Integrovaný rozvoj cestovního ruchu	4.1 Podpora řídicích, implementačních a kontrolních úkolů řídicího orgánu
1.2 Veřejná doprava	2.2 Rozvoj měst	3.2 Veřejná infrastruktura a služby	4.2 Podpora zvyšování absorpční kapacity regionu
1.3 Bezmotorová doprava	2.3 Rozvoj venkova	3.3 Podnikatelská infrastruktura a služby	
	2.4 Podpora podnikání	3.4 Propagace a řízení	

Zdroj: ÚRR SM, 2007

Příloha č. 8

Finanční alokace ROP SM podle priorit

Prioritní osa 1 Doprava	Finanční alokace v %	Finanční alokace v mil. Kč
1.1 Regionální dopravní infrastruktura	56	4 085
1.2 Veřejná doprava	36	2 614
1.3 Bezmotorová doprava	8	528
Prioritní osa 2 Integrovaný rozvoj a obnova regionu	Finanční alokace v %	Finanční alokace v mil. Kč
2.1 Rozvoj regionálních center	10	739
2.2 Rozvoj měst	50	3 697
2.3 Rozvoj venkova	30	2 218
2.4 Podpora podnikání	10	739
Prioritní osa 3 Cestovní ruch	Finanční alokace v %	Finanční alokace v mil. Kč
3.1 Integrovaný rozvoj cestovního ruchu	22	764
3.2 Veřejná infrastruktura a služby	22	764
3.3 Podnikatelská infrastruktura a služeb	50	1 736
3.4 Propagace a řízení	6	208
Prioritní 4 Technická pomoc	Finanční alokace v %	Finanční alokace v mil. Kč
4.1 Implementace	67	415
4.2 Absorpční kapacita	33	204

Zdroj: www.strukturální-fondy.cz , 2008

Příloha č. 9

Seznam partnerů pro přípravu ROP Střední Morava – složení pracovních skupin

Zaměření pracovní skupiny	Subjekt	Typ subjektu
Doprava	Olomoucký kraj	Krajská samospráva
	Zlínský kraj	Krajská samospráva
	Svaz měst a obcí ČR	Zájmové sdružení právnických osob
	České dráhy a.s.	Podnikatelský subjekt
	Ředitelství silnic a dálnic	Státní příspěvková organizace zřízená Ministerstvem Dopravy
	Centrum pro zdravotně postižené Olomouckého kraje	Nezisková organizace
	Ministerstvo financí ČR	Ministerstvo ČR
	Ministerstvo pro místní rozvoj ČR	Ministerstvo ČR
	Povodí Moravy	Státní podnik
Integrovaný rozvoj a obnova regionu	Olomoucký kraj	Krajská samospráva
	Zlínský kraj	Krajská samospráva
	Svaz měst a obcí ČR	Zájmové sdružení právnických osob
	Město Olomouc	Místní samospráva
	Město Zlín	Místní samospráva
	Krajská hospodářská komora Zlínského kraje	Dobrovolné sdružení okresních hospodářských komor
	Univerzita Tomáš Bati ve Zlíně	Vzdělávací instituce
Kvalita života	Olomoucký kraj	Krajská samospráva
	Zlínský kraj	Krajská samospráva
	Univerzita Palackého Olomouc	Vzdělávací instituce
	CpKP Střední Morava	Nezisková organizace

Příloha č. 9

**Seznam partnerů pro přípravu ROP Střední Morava – složení pracovních skupin
(pokračování)**

Kvalita života	Úřad práce Olomouc	Státní organizace
	Úřad práce Zlín	Státní organizace
	Regionální rada odborových svazů ŠMKOS	Odborová organizace
	Český svaz ochránců přírody	Nezisková organizace
Cestovní ruch a kultura	Olomoucký kraj	Krajská samospráva
	Zlínský kraj	Krajská samospráva
	Sdružení cestovního ruchu Jeseníky	Příspěvková organizace sdružující obce a podnikatele
	Svaz měst a obcí ČR	Zájmové sdružení právnických osob
	TK Plus	Podnikatelský subjekt
	Lázně Jeseník	Podnikatelský subjekt
	Muzejní společnost Litovelská o. s.	Nezisková organizace
	Regionální sdružení cestovního ruchu Zlínský kraj	Příspěvková organizace sdružující obce a podnikatele
	HP Tronic	Podnikatelský subjekt
	Lázně Luhačovice	Podnikatelský subjekt
	Regionální rada odborových svazů ŠMKOS Zlínského kraje	Odborová organizace

Příloha č. 10

Mapa ČR a Olomouckého kraje

Zdroj: <http://www.olomoucky.kraj.cz/encyklopedie/objekty1.phtml?id=48926&kraj=12>, 2007

Příloha č. 11

Mapa Olomouckého kraje

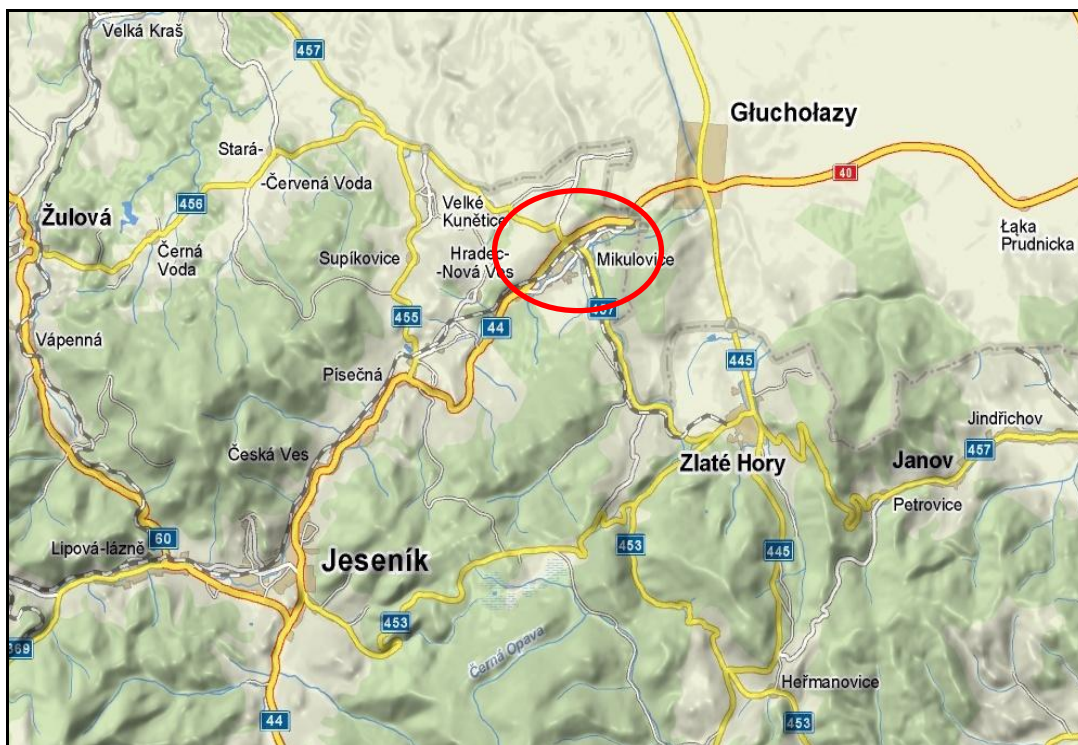

Zdroj: [http://www.kr-](http://www.kr-olomoucky.cz/OlomouckyKraj/Všeobecné+informace+o+kraji/Mapa+kraje/mapa+kraje_CZ.htm?lang=CZ)

[olomoucky.cz/OlomouckyKraj/Všeobecné+informace+o+kraji/Mapa+kraje/mapa+kraje_CZ.htm?lang=CZ](http://www.kr-olomoucky.cz/OlomouckyKraj/Všeobecné+informace+o+kraji/Mapa+kraje/mapa+kraje_CZ.htm?lang=CZ), 2007

Příloha 12

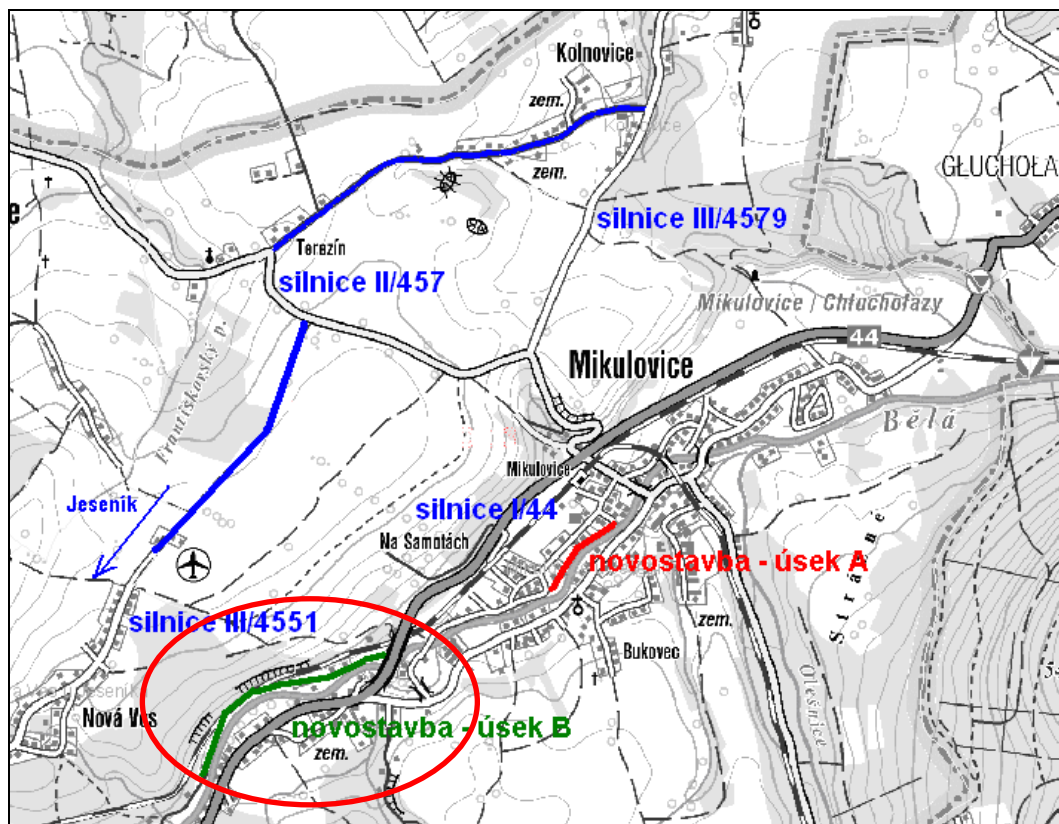
Lokalizace místa projektu na mapě

Zdroj: Regionální agentura pro rozvoj střední Moravy, 2008, s.12

Příloha 13

Detail lokalizace místa projektu

Zdroj: Regionální agentura pro rozvoj střední Moravy, 2008, s. 18

Příloha 14

Podrobný harmonogram realizace projektu

Činnost	Termín	
	Začátek	Konec
Rozhodnutí investora o realizaci projektu (schváleno Zastupitelstvem Obce Mikulovice)	listopad 2004	
Zpracování projektové dokumentace pro územní řízení (DÚR)	srpen 05	listopad 05
Územní řízení (ukončeno vydáním územního rozhodnutí)	listopad 05	srpen 06
Zpracování projektové dokumentace pro stavební povolení (DSP)	srpen 06	září 06
Stavební řízení (ukončeno vydáním stavebního povolení)	leden 07	březen 07
Zpracování a zajištění formálních náležitostí pro spolufinancování projektu ze Strukturálních fondů EU, včetně zpracování všech povinných příloh k žádosti o dotaci	leden 08	únor 08
Podání žádosti o dotaci ze strukturálních fondů EU (ROP)	únor 2008	
Výběrové řízení na dodavatele (v souladu s podmínkami zákona č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách)	červen 08	srpen 08
Výběr dodavatele (stavební firmy) a podpis smlouvy se zhotovitelem	srpen 2008	
Uzavření smlouvy o poskytnutí dotace ze strukturálních fondů EU (ROP)	srpen 2008	
Realizace vlastní stavby	srpen 08	prosinec 08
Vyhodnocení projektu, zpracování závěrečné monitorovací zprávy a závěrečné žádosti o platbu	leden 2009	
Kolaudační řízení (ukončeno vydáním kolaudačního rozhodnutí/souhlasu)	prosinec 08	únor 09
Zajištění běžného provozu (předběžné užívání)	od prosince 2008	

Zdroj: Regionální agentura pro rozvoj střední Moravy, 2008, s. 81, vlastní úprava

Příloha 15

Přehled jednotlivých investičních nákladů projektu

Název položky	Cena (v Kč)
SO 02 Cyklostezka Mikulovice	
Zemní práce	130 407
Komunikace	347 796
Ostatní konstrukce a práce – bourání	13 883
Přesun hmot	18 762
SO 02 Cyklostezka Mikulovice celkem	510 848
SO 03 Cyklostezka Mikulovice	
Zemní práce	22 320
Vodorovné konstrukce	205 528
Komunikace	62 059
Ostatní konstrukce a práce – bourání	1 035 340
Přesun hmot	21 763
SO 03 Cyklostezka Mikulovice celkem	1 347 010
SO 04 Cyklostezka Mikulovice	
Zemní práce	175 545
Komunikace	385 643
Ostatní konstrukce a práce – bourání	27 144
Přesun hmot	20 978
SO 04 Cyklostezka Mikulovice celkem	609 310
Náklady na umístění stavby	109 888
Publicita projektu (2 x pamětní tabule)	8 404
Investiční náklady celkem (bez DPH)	2 585 460
DPH 19 %	491 237
Investiční náklady projektu celkem (včetně DPH)	3 076 697

Zdroj: Regionální agentura pro rozvoj střední Moravy, 2008, s. 72, vlastní úprava